



# Introduktion til kultur- og fritids- områderne

# Indholdsfortegnelse

Forord			4
Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen	6	<b>Nøgletal</b>	<b>6</b>
		<b>Budget og økonomi</b>	<b>7</b>
		Service	7
		Anlæg	7
		Overførsler	7
		<b>Udvalg, råd og nævn</b>	<b>7</b>
Kultur- og fritidsområder	10	<b>Idræt</b>	<b>10</b>
		Idrætsområdet	10
		<b>Biblioteker &amp; Kulturhuse</b>	<b>13</b>
		Kulturhuse	13
		Biblioteker	16
		Bemandede legepladser	19
		Internationale borgere	20
		<b>Faciliteter</b>	<b>23</b>
		Vicevært KBH og Planlagt Vedligehold	23
		Svømmeområdet og de blå parker	25
		Kirkegårde og krematorier	27
		Klima, miljø og biodiversitet	29
		<b>Kunst &amp; Historie</b>	<b>30</b>
		Københavns Kommunes museer, kunsthaller og monumenter	31
		Musiktilskud og legater	33
		Turisme	35
		<b>Større tværgående fagområder</b>	<b>37</b>
		Plan og anlæg	37
		Tilskudsområdet	40
		Forpagtning	41
		Tryghedsdagsordenen	43
		Folkeoplysning	48
		Københavns værtskab for megaevents	49
		Kommunikation og formidling af kulturaktiviteter	53
		<b>Bilagsfortegnelse</b>	<b>56</b>
		Bilag 1. Overblik over puljer, inkl. disponible midler	56
		Bilag 2. Overblik over underliggende udvalg, råd og nævn	59



---

## Forord

---

Kære læser

I denne publikation tilbyder vi en generel introduktion til forvaltningen samt en indflyvning til de mange kultur- og fritidsområder.

Som Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltning varetager vi en række vigtige funktioner for byen.

**Vi er indgangen til byen.** For etablerede og nye københavnere såvel som for byens gæster fra ind- og udland.

**Vi er byens største forsamlingshus.** Vi er med til hverdag og fest – og stiller rammerne til rådighed – både fysisk og gennem tilskud til foreninger, kulturaktører og andre ildsjæle. Og så fylder vi rammerne med aktiviteter i tæt samarbejde med lokale aktører på tværs af hele byen.

**Vi er en aktiv del af byens fællesskab.** Vi skaber aktiviteter og indhold, som kan danne grobund for fællesskaber, livskvalitet og mødesteder for nye venner. Vi har nogle af de bedste svar på udfordringer med ensomhed, trivsel og folkesundhed.

**Vi er en del af byens puls** – både nat og dag. Fra børnestemmerne på de bemandede legepladser til bassen på musikscenerne. Vi starter bryllupsfesten og leverer tryk til lands og til vands.

**Vi er byens hukommelse.** Vi værner om de pårørende og mindet om deres kære på kirkegårde. Vi har ansvaret for at opbevare byens kunst og historie, men også for at formidle den, så den holdes levende og tilgængelig for alle.

**Vi passer på byen.** Vi har ansvaret for kommunens cirka 830 ejendomme og 3.500 bygninger. Vi ejer, udlejer og vedligeholder på tværs af hele kommunen.

Sammen med jer står vi for udviklingen af København som den levende, mangfoldige og omfavnende by, som københavnere bor og engagerer sig i.

Rigtig god læselyst.

Vi glæder os til dialogen og samarbejdet.

Christopher Røhl  
Kultur-, fritids- og borgerserviceborgmester

---

# Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen

Kerneopgaven for Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen (KFF) er at levere en sammenhængende borgerservice samt kultur- og fritidstilbud til københavnere, der er synlige, lettilgængelige og af høj kvalitet. Samtidig skal vi som forvaltning sikre velholdte og rene rammer for hele Københavns Kommune – og for kommunens møde med borgerne.

Der er cirka 4.000 medarbejdere i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen, herunder Københavns Ejendomme.

Direktionen består af administrerende direktør, Mikkel Boje, der har det overordnede ansvar for forvaltningen. Aravni Elisabeth Jakobsen er fagdirektør, og Lars Lastrup er ressourcedirektør.

Direktionen arbejder som en enhedsdirektion, så alle medlemmer af udvalget kan til enhver tid henvende sig til direktionen med spørgsmål. Direktionens fokus er at sikre den løbende drift og udvikling af organisationen, så den bedst muligt kan understøtte og varetage kerneopgaven. Det er derfor også direktionens ansvar at sikre, at forvaltningen følger lovgivningen og handler indenfor rammerne af styrelsesloven og kommunalfuldmagten. Ligesom det er direktionens ansvar, at politiske beslutninger omsættes til virkelighed.

I hverdagen fylder samarbejdet på tværs af kommunens forvaltninger meget for direktionen, bl.a. for at styrke helhed og sammenhæng i opgaveløsningen til gavn for borgere, virksomheder, foreninger, m.fl.

---

## Nøgletal

- **7 Borgerservicecentre.** Borgerservice havde i 2024 næsten 1 mio. henvendelser, herunder telefoniske henvendelser på KK's hovednummer samt til fire fagteams (parkering, jobcenter, virksomhedsservice, Teknik & Miljø).
- **4 Kunst- og historiske museer.** I Københavns Kommune er der fire kommunale, museale institutioner: Københavns Museum, Københavns Stadsarkiv, Nikolaj Kunsthal og Thorvaldsens Museum. Museerne havde i 2024 næsten en kvart million besøgende og ca. 900.000 besøgende på de digitale kanaler.
- **26 kulturhuse.** Kulturhusene er både lokale samlingssteder og scener for byens borgere og kulturmiljøer. Nogle er klassiske, lokale kulturhuse, andre er specialiserede dansescener, børnekulturhuse eller musikscener. Der var cirka 3,2 mio. besøg i kulturhusene i 2024.
- **28 indendørs idrætsanlæg.** Københavns Kommune stiller 28 indendørs idrætsanlæg- og haller til rådighed for foreninger og borgere. Faciliteterne varierer over alt fra traditionelle idrætshaller og fodboldbaner til skateparker, skøjtehaller og større anlæg med multianvendelse. På anlæg med besøgstællere er der registreret cirka 4,3 mio. besøg i alt i 2024.
- **20 biblioteker.** Københavns Kommune har 20 biblioteker fordelt over hele byen. Alle Københavns Kommunes folkebiblioteker har en børneafdeling. Siden 2019 er seks blevet moderniseret med specifikke børnebiblioteker. Bibliotekerne havde i 2024 4,2 mio. besøgende, over 2,7 mio. fysiske udlån og næsten 1 mio. digitale udlån.
- **31 badeanlæg.** Badeanlæggene omfatter både offentlige svømmehaller, havnebade, friluftsbade, strande, bade- og dyppezoner. De offentlige svømmehaller havde i 2024 cirka 1,2 mio. besøgende.
- **1 Turistinformation.** Copenhagen Visitor Service (CVS) leverer fysisk og mobil gæsteservice til internationale gæster. CVS guider og inspirerer byens turister til unikke oplevelser i København og omegn i samarbejde med byens mange aktører. I 2024 havde CVS cirka 330.000 besøgende. Derudover driver CVS The Copenhagen App (TCA), som siden lancering i sommeren 2024 har fået over 100.000 downloads.
- **2,6 millioner kvadratmeter fordelt på 3.500 bygninger og 830 ejendomme.** Københavns Ejendomme administrerer kommunens ejendomme, herunder Københavns Rådhus, kulturhuse, biblioteker, institutioner, skoler, administrationsbygninger og idrætsanlæg.

---

## Budget og økonomi

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets økonomi er fordelt på områderne service, anlæg og overførsler.

Fra 2026 kommer Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets økonomi til at vokse betydeligt med tilførslen af de nye ressortområder, herunder særligt Københavns Ejendomme. Økonomien for de tilførte ressortområder er ikke afspejlet i nedenstående.

### Service

I 2026 er Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets servicebevilling netto ca. 1,8 mia. kr. Den udgør ca. 5,3 procent af kommunens samlede budget til service på ca. 34 mia. kr.

Forvaltningen har haft udgifter for ca. 2,1 mia. kr. og indtægter for i alt ca. 0,3 mia. kr. Indtægterne kommer bl.a. fra brugerbetaling i svømmehaller og leje af baner og lokaler. Indtægterne indgår i finansieringen af forvaltningens tilbud.

Den nærmere fordeling af servicebevillingen ses i figuren på næste side.

### Anlæg

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets anlægsbudget er på 10,9 mio. kr. i 2026.

Udvalgets samlede anlægsmåltal er på 95 mio. kr., hvoraf 19 mio. kr. er anlægsmåltal fra Idrætsmilliarden.

Anlægsbudgettet bruges til at opføre nye anlæg, ombygning og renovering af eksisterende anlæg samt til investering i it-systemer, energiforbedringer og lignende.

### Overførsler

Nettobudgettet til overførsler er på 597,6 mio. kr. i 2026. Overførslerne består dels i en rammestyret bevilling til daghøjskoler og en efterspørgselsstyret bevilling til boligydelse og boligsikring.

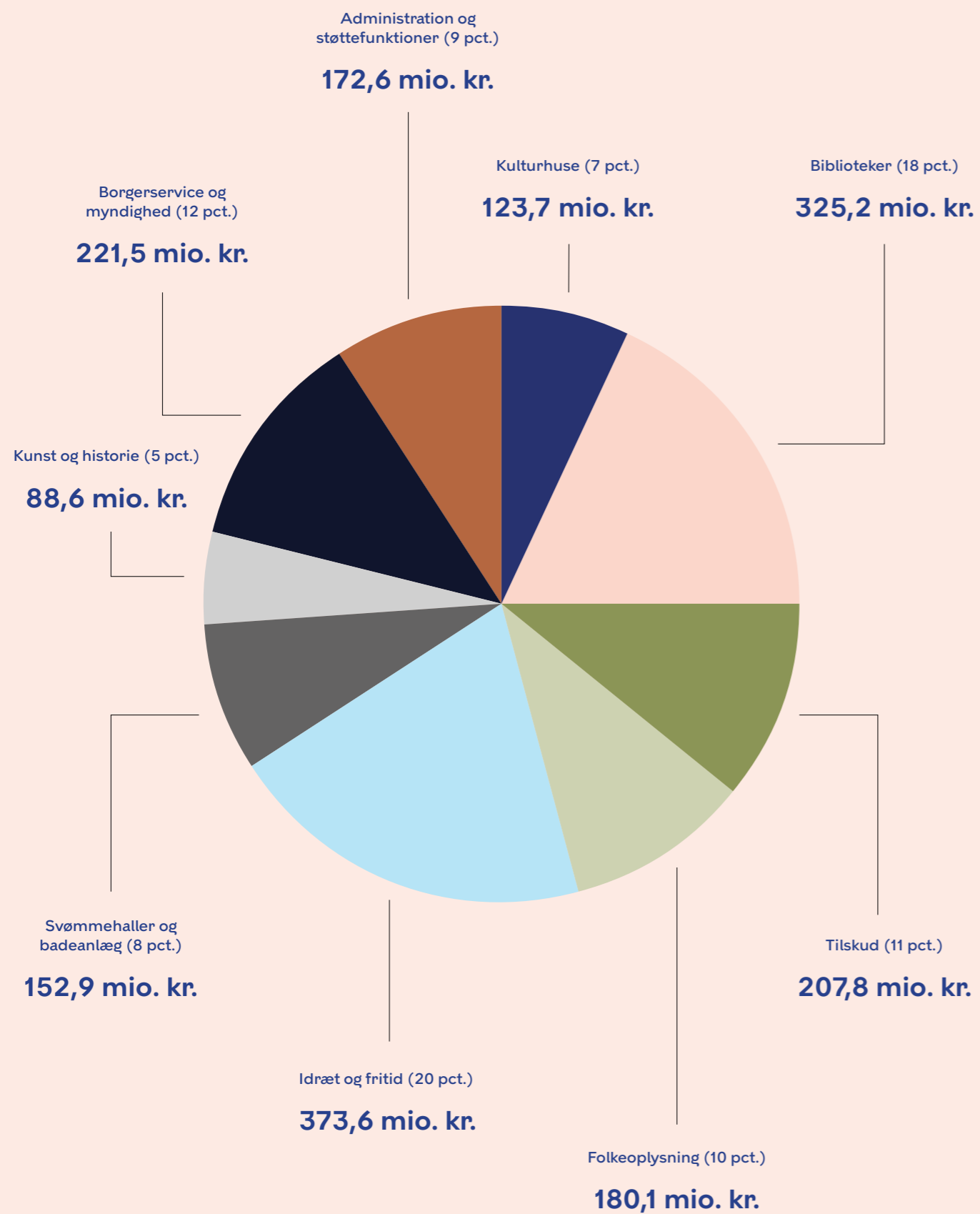
### Udvalg, råd og nævn

Der er i dag en række særlige udvalg under Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget, jf. § 17, stk. 4 i lov om kommunernes styrelse.

Formålet med udvalgene er at rådgive Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget. Derudover er der delegeret beslutningskompetence for enkeltstående, konkrete opgaver til underudvalgene.

Herudover betjener Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen hhv. Folkeoplysningsudvalget, Bevillingsnævnet og det uafhængige Huslejenævn. I Bilag 1 har vi vedlagt en samlet beskrivelse af de udvalg, råd og nævn, som betjenes af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen.

Figur: Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets servicebevilling 2026.



## Kultur- og fritidsområder

I det følgende vil kultur- og fritidsområderne i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen blive gennemgået for at give et indtryk af de centrale spørgsmål og udfordringer, der kendetegner områderne, ligesom vi vil anskueliggøre udvalgets handlerum og hovedinteressenterne på områderne.

# Idræt

## Idrætsområdet

Hovedopgaven på idrætsområdet er at anlægge, drive og stille faciliteter til rådighed og at udbetale aktivitets- og lokaletilskud til folkeoplysende foreninger. Samtidig driver og udvikler KFF indsatser for at gøre flere københavnere idræts- og foreningsaktive og at gøre flere fysisk aktive og deltage i fællesskaber, ligesom der indgås partnerskaber og udbetales tilskud med afsæt i politisk prioriterede områder.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Den lovgivningsmæssige ramme for idrætsområdet udgøres primært af Folkeoplysningsloven, som regulerer tilskud til (idræts)foreningernes og aftenskolernes aktiviteter og -faciliteter. Derudover giver Lov om Eliteidræt kommunerne mulighed for at yde økonomisk støtte til eliteidræt, medmindre der er tale om egentlig erhvervsvirksomhed.

Det tidligere Kultur- og Fritidsudvalg har vedtaget 'Idrætsplan 2023-2026 – Flere fysisk aktive københavnere' med fire hovedtemaer: udvalgte målgrupper, frivillighed og partnerskaber, udnyttelse af faciliteter og byrum samt event og eliteidræt. Idrætsplanen samler en række initiativer fra Kultur- og Fritidspolitikken 2023-2026, ligesom den indeholder initiativer, som er prioriteret på baggrund af inddragelse af foreninger og øvrige idrætsaktører.

Med budget 2025 blev det besluttet at overføre aktiviteter og finansiering vedrørende talent- og eliteidræt fra den selvejende institution Team Copenhagen til Kultur- og Fritidsudvalget. Strategi og støttekoncept er fortsat for 2025-2026 i regi af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen, som Team Copenhagen nu er en integreret enhed i. Det forudgående Kultur- og Fritidsudvalget har besluttet, at der skal indgås en ny aftale med Team Danmark som elitekommune fra 2026.

### Udfordringsbillede

Idrætten i København er kendetegnet ved, at frivillighed og faciliteter pr. indbygger ligger lavt i nationale sammenligninger. Det er medvirkende til, at idrætsdeltagelsen i foreninger blandt børn og unge ligger lavere end landsgennemsnittet. Der er således kontinuerligt behov

for at investere i frivillighed, udvikling af idrætten samt udnyttelse af eksisterende faciliteter og udvikling af nye idrætsanlæg.

København er samtidig præget af, at ungdoms- og ikke mindst voksenidrætten også foregår på egen hånd (alene eller sammen med andre) eller i privat regi. Således er idrætsdeltagelse blandt 9. klasseelever ligeligt fordelt mellem idrætsforeninger, private fitnesscentre og selvorganiserede aktiviteter på boldbaner, i parker, på vand mv. Det betyder, at idrætsbilledet i København er mere mangfoldigt end andre steder i Danmark og snarere skal sammenlignes med øvrige storbyer i Norden, Europa og verden.

Der er fortsat grupper af københavnere, som er underrepræsenteret i idræt og fysisk aktivitet og foreninger og fællesskaber. Det gælder piger og kvinder, børn, unge og voksne i udsatte positioner samt ældre. Derfor er samarbejde med både foreninger, andre idrætsaktører og forvaltninger om både frivillighedsindsatser og aktivitetsudvikling og rekruttering af målgrupper samt facilitetsudnyttelse og byudvikling nødvendig, hvis idrætten skal bidrage yderligere til livsglæde, sammenhængskraft og fysisk, mental og social sundhed og trivsel.

Idrætten har en egenværdi i form af glæde, fællesskab, personlig udvikling og kropslig dannelse, men har f.eks. også betydning for sundhed, trivsel og læring. Derfor er samspil med øvrige velfærdsområder og politisk-faglige temaer afgørende for udviklingen af fremtidens idræt i storbyen.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

Med Folkeoplysningsloven som rammelov kan Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget i høj grad drive udviklingen på idrætsområdet. Det kan både være i form af støtte og lokaler til foreninger, samarbejde med andre idrætsaktører eller ved at prioritere idrætsdeltagelse for idrætsuvalgte og/eller selvorganiserede (grupper af) borgere.

Dertil ligger mulighederne for at påvirke nationale prioriteringer af idrætten, f.eks. i form af yderligere midler, implementering af afbureaukratiseringsforslag og støtte til megaevents.

### Hovedinteressenter på området

DIF og DGI udgør sammen med Dansk Firmaidræt og Team Danmark samt de største specialforbund (DBU, Svøm Danmark, Gym Danmark og Dansk Håndbold) nøgleinteressenter på nationalt niveau.

Lokalt har DGI Storkøbenhavn og DBU København sammen med idrættens repræsentanter i Folkeoplysningsudvalget dannet et netværk af de 30-40 største idrætsforeninger i byen.

### Relevante nøgletal

I det Centrale Foreningsregister er der registreret 837 idrætsforeninger i Københavns Kommune under idrættens hovedorganisationer DIF og DGI. Der er i 2024 registreret 204.687 medlemmer i idrætsforeningerne. 68.540 er op til 18 år.

50 procent af de voksne københavnere lever op til WHO's minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet. Af dem med lav fysisk aktivitet ønsker 78 procent at være mere fysisk aktive, og 57 procent af dem ønsker hjælp til det.

# 837

idrætsforeninger i København

# 204.687

medlemmer i idrætsforeningerne

# 68.540

medlemmer er op til 18 år

# 50

procent af de voksne københavnere lever op til WHO's minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet



## Biblioteker & Kulturhuse

### Kulturhuse

I København er der 26 kommunalt drevne kulturhuse samt en række selvejende kulturhuse, hvoraf nogle modtager kommunalt tilskud. Fælles for kulturhusene er, at de er stærkt forankret i deres lokalområder, og at de stiller rammer og faciliteter til rådighed for borgernes initiativer, kulturelle aktiviteter og fællesskaber.

Kulturhusene adskiller sig fra hinanden i både tilbud og aktiviteter, og der er stor mangfoldighed på tværs. Nogle kulturhuse har fokus på værkstedsaktiviteter, mens andre har scenekunst som omdrejningspunkt. Kulturhusene har ca. 3,2 mio. besøg om året.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

Der findes ingen specifik lovgivning for kulturhusområdet. De kommunale kulturhuse er reguleret af folkeoplysningsloven samt de kommunalretlige principper i kommunalfuldmagten.

Folkeoplysningsloven og kommunalfuldmagten indeholder en række forpligtelser for kommunen. De fastslår bl.a., at kommunal drift og støtte kun kan ydes til aktiviteter med almen interesse, og at støttede foreninger skal være godkendt af folkeoplysningsudvalget i kommunen.

Kulturhusenes udvikling og prioriteringer har hidtil været fastlagt gennem Kultur- og Fritidspolitikken samt de underliggende handleplaner, herunder Kulturhus- og Biblioteksplanen for 2025-2028 (KUBI-planen). KUBI-planen har samlet set understøttet, at kulturhusene drives og udvikles som åbne, tilgængelige og inkluderende institutioner, der spiller en central rolle i byens kulturelle liv og fællesskaber.

KUBI-planen er den første politisk vedtagne handleplan på tværs af de kommunale kulturhuse. Den konkretiserer følgende overordnede mål for kulturhusene:

- Stærke lokale samlingspunkter
- Nye deltagere i aktiviteterne
- Flere kulturaktive københavnere

Kulturhusenes fysiske rammer er i høj grad definerende for, hvilke aktiviteter der kan finde sted i husene. Tilgæn-

gelige faciliteter – som spillesteder, værksteder eller lokaler egnede til udlejning – har stor betydning for, hvordan der kan arbejdes med udviklingen af aktiviteter og dermed også med husenes økonomiske grundlag.

#### Udfordringsbillede

Kulturhusenes fundament består af tre grundsten: økonomi, medarbejdere og faciliteter. Det er dette fundament, der danner grundlag for de aktiviteter, der finder sted i kulturhusene.

På kulturhusene står kommunen selv for nogle af de aktiviteter, der finder sted, men over 50 pct af aktiviteterne skabes i samarbejde med foreninger, kulturaktører og borgere.

Følgende centrale udfordringer præger området:

- Synlighed. Ifølge segmenteringsundersøgelsen fra 2023 af københavnernes kulturvaner kender 26 % af københavnere i høj eller nogen grad til Københavns Kommunes kulturhuse.

På tværs af alle segmenter er kendskabet til kommunens kulturhuse relativt lavt. Der findes mange muligheder for at deltage og engagere sig i kulturhusene, men de mange muligheder er ikke alle synlige og tilgængelige for nye deltagere. Det samme gælder de stærke fællesskaber, der findes i kulturhusene - de kan være svære at få øje på og finde ind i for de uindviede.

Udfordringen med at nå ud til borgerne er generel og forstærkes af, at kulturhusene befinder sig i en by med et stort udbud af andre kulturtilbud. Det stiller stigende krav til ressourcer og kompetencer inden for kommunikation og formidling for at sikre, at kulturhusene bliver synlige. For nogle huse kan dette være vanskeligt inden for de eksisterende økonomiske rammer.

- Økonomiske rammer. Kulturhusenes økonomi består typisk både af en kommunal driftsbevilling og indtægter fra billetsalg, lokaleleje, fundraising m.v., så kulturhusenes driftsøkonomi er sammensat af forskellige indtægtskilder. Som husene er finansieret i dag, er alle indtægtskilder nødvendige for at kunne

drive kulturhusene. Særligt det forhold, at hvert enkelt kulturhus har fastlagte budgetterede indtægter, som udgør en del af det økonomiske fundament og gør kulturhusenes økonomi mere skrøbelig og påvirkelig for ændringer i omgivelserne, f.eks. rammer for aftaler om udlejning, muligheder for forpagtning m.v.

- Målgrupper. Kulturhusene har en bred mål- og brugergruppe bestående af borgere, kulturaktører, foreninger, frivillige og lokaludvalg. I modsætning til bibliotekerne udgør foreninger, kulturaktører og borgere en mere aktiv del af institutionen, idet de i højere grad er med til at skabe aktiviteter og indhold i husene. Den brede målgruppe gør, at kulturhusene skal balancere forskellige behov og forventninger – fra borgernes hverdagsbrug til kulturaktørers og foreningers mere specialiserede interesser.
- Mangel på systematisk viden (data). Historisk set har Københavns Kommune haft begrænset systematisk viden, særligt om aktiviteterne i kulturhusene. Med implementeringen af afviklingssystemet Terminal, hvor kulturhusenes egne aktiviteter registreres, er der fra 2025 nu ved at blive opbygget et mere fyldestgørende og struktureret vidensgrundlag. Samtidig vil implementeringen af en ny bookingløsning også bidrage med mere data på udlejningsområdet. Hertil kommer, at forvaltningen de seneste år har udarbejdet flere analyser på området for at styrke vidensgrundlaget.
- Aktørskab indhold. Kulturhusenes indhold består

både af egenproducerede aktiviteter og indhold skabt af eksterne aktører. Det kan betyde, at borgerne i højere grad forbinder arrangementet med den enkelte aktør end med kulturhuset som ramme. Dermed kan det være en udfordring at profilere huset og synliggøre dets rolle.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Fraværet af specifik lovgivning på kulturhusområdet giver Kultur- og Fritidsudvalget et bredt politisk råderum. Dette omsættes typisk i strategier og handleplaner.

Den seneste politiske handleplan (KUBI-planen) samler biblioteker og kulturhuse under en fælles ramme. Planen tydeliggør både samarbejdsområder og de respektive styrkepositioner. For kulturhusene betyder det et særligt fokus på at skabe flere kulturaktive borgere – især blandt børn, unge og i det kulturelle vækstlag.

Ud over strategier og handleplaner kan udvalget påvirke kulturhusenes udvikling gennem prioritering af bevillinger – fx til flere arrangementer eller nyindretning af faciliteter. Derudover kan udvalget forholde sig til kulturhusenes samlede økonomiske ramme og sammensætning.

#### Hovedinteressenter på området

Kulturhusene har som institution en bred, lokalt forankret berøringsflade med mange interessenter – herunder brugere, frivillige, kulturaktører og foreninger. Brugerne spænder fra almindelige besøgende til aktive medskabere, og kulturhusene indgår i løbende dialog med engagerede kulturbrugere og -skabere. Lokaludvalgene har historisk været væsentlige aktører

med mange holdninger til udviklingen og driften af kulturhusene. Derudover samarbejdes der ofte med lokale institutioner, uddannelsessteder, boligorganisationer og erhvervsaktører om kulturelle og sociale initiativer. Huse- ne har derfor mange aktiviteter, som rækker ud over deres mure, fx Kulturvitaminer og Kulturpiloterne.

Medarbejderne udgør en central interessentgruppe som både fagprofessionelle kulturformidlere og dem, der sikrer den daglige drift og koblingen til husenes brugergrupper og det lokale engagement.

# 3,2 mio.

besøg i kulturhuse i 2024

# 4.429

aktiviteter i kulturhusene, hvor medarbejdere har været involveret

## Biblioteker

Biblioteksopgaven omfatter driften af kommunens 20 folkebiblioteker og Københavns digitale bibliotek. Bibliotekernes tilbud omfatter udlån af fysiske og digitale bøger, digitale film (Filmstriben), arrangementer på bibliotekerne og biblioteksrummet som mødested og ramme for studier og inspiration.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Københavns biblioteker er reguleret af Lov om Biblioteksvirksomhed. Her fremgår formålet af lovens § 1: "Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder Internet og multimedier."

Loven er en rammelov, men indeholder forpligtelser for kommunen. De omfatter etableringen af børnebiblioteker, betjening af hjemmebundne borgere og en forpligtelse til samarbejde med kommunens folkeskole. Sidstnævnte bestemmelse er spejlet i Folkeskoleloven, der forpligter kommunens folkeskole til at samarbejde med folkebibliotekerne.

### Udfordringsbillede

I mange kommuner udgør biblioteksområdet en væsentlig del af kulturbudgettet. Samtidig har den teknologiske udvikling givet mulighed for effektiviseringer på bibliotekerne.

Siden de privatorganiserede folkebogsamlinger første gang kom på Finansloven i 1885, over den første bibliotekslov i 1920 og til den nuværende formålsbestemmelse har målet været at give borgerne nem adgang til litteratur. Selvbetjente biblioteker med lang åbningstid og bibliotekernes fælles digitale bogtjeneste, eReolen, har skabt nye muligheder for at realisere formålet indenfor en reduceret økonomisk ramme.

Bibliotekernes rammevilkår er imidlertid også ændret og følgende udviklingstendenser er centrale for bibliotekerne:

- Ændrede kultur- og fritidsvaner. Medieudvikling og digitalisering betyder, at alle kulturtilbud kæmper om borgernes tid og opmærksomhed. Der er ikke mangel på tilbud i København, men mangel på tid og fordybelse, herunder til fritidslæsning.

- Børns læsning. Børn og unge bruger i dag mindre tid på fritidslæsning end tidligere. Op mod hver fjerde danske elev i 4. klasse læser usikkert, og gruppen af svage læsere er vokset (PIRLS 2021).
- Social ulighed i borgernes kulturelle forbrug. Forskning viser, at jo højere uddannelsesniveau man har, jo højere er sandsynligheden for, at man deltager i fritidsaktiviteter (fx idræt, teater, dans, frivilligt arbejde), herunder læsning.

Udviklingen er ledsaget af mange diskussioner om bibliotekets og biblioteksmedarbejdernes rolle. Blandt de centrale spørgsmål i debatten er:

- Er adgang til litteratur tilstrækkeligt til at opfylde bibliotekets dannelsesopgave?
- Kan folkebibliotekerne afhjælpe børns faldende læsevner og læselyst?
- Skal biblioteket fokusere på litteratur eller i højere grad fungere som forsamlingshus eller mødested?
- Skal alle målgrupper prioriteres lige højt eller skal bibliotekernes ressourcer og bemanning især bruges i forhold til bestemte målgrupper?
- Er nogle typer biblioteksmaterialer vigtigere end andre (trykte bøger, e-bøger, lydbøger, film)?
- Skal nogle typer litteratur prioriteres højere end andre eller er det vigtigst at borgere læser uden hensyn til litterære kvaliteter?
- Skal bibliotekerne indrettes som klassiske biblioteker eller afspejle borgerens behov?

### Udvalgets handlerum og virkemidler

I kraft af rammelovgivningingen er der et stort politisk handlerum for Kultur- og fritidsudvalget (KFU). Dette er typisk udmøntet i biblioteksstrategier eller handleplaner for udvalgsperioden.

I kommunerne har biblioteksstrategierne i de senere år bevæget sig i to retninger. I nogle kommuner ses folkebibliotekerne som en kommunal schweizerkniv, der f.eks. kan bidrage til at løfte klimaudfordringer, bekæmpe ensomhed, løse sociale opgaver og skabe demokratiske debatter. I andre kommuner er det mere "back to basics" med fokus på litteratur og på børn. Valg af strategi afspejler bl.a. kommunens øvrige tilbud. København har således en række kulturhuse, der kan løfte opgaver, der varetages af biblioteker i andre kommuner.

Den seneste politiske handleplan for bibliotekerne er fælles for kulturhuse og biblioteker. Derved kan planen både angive samarbejdsområder mellem de to institutionstyper og en specialisering for hver institutionstype. For bibliotekerne er det et fokus på litteratur og børn.

Ud over biblioteksstrategier kan udvalget især påvirke udviklingen gennem prioritering af bevillinger samt eventuelle omlægninger af den fysiske biblioteksstruktur, herunder nybyggeri, sammenlægninger eller nedlæggelse af biblioteker.

I forbindelse med den nuværende handleplan (KUBI-planen) drøftede udvalget især prioriteringen på biblioteksområdet som en afvejning mellem bibliotekernes grundlæggende ressourcer: mennesker (medarbejdere), mursten (de fysiske biblioteker) og materialer (bøgerne). Baggrunden var stigende ejendomsudgifter og faldende bemanning gennem en årrække og overvejelser om at få en mere robust driftsøkonomi ved at nedlægge nogle biblioteker og samle bemanningen færre steder.

### Hovedinteressenter på området

De væsentligste interessenter er borgerne. Folkebiblioteket har alle borgere som målgruppe, og bibliotekerne har derfor altid været en kampplads mellem forskellige interesser i indretning og fx støjniveau på bibliotekerne.

Avislæsere, børnefamilier, studerende og pensionister ønsker alle noget forskelligt fra bibliotekerne.

De største brugergrupper er børn og børnefamilier samt studerende, men de er typisk ikke de mest aktive i debatterne. Her har mindre grupper af ældre litteraturinteresserede borgere med stor veneration for det mere klassiske bibliotek typisk haft en meget tydelig stemme.

Folkeskolerne er også væsentlige interessenter. Det er ikke tale om et systematisk, strategisk samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen, men omfattende lokalt samarbejde mellem skoler og folkebiblioteker ofte drevet af ildsjæle.

Lokaludvalg har historisk også været en vigtig aktør. Traditionelt har medarbejderne også været en væsentlig interessant.

### Relevante nøgletal

Udgifter til biblioteksdrift pr. indbygger ligger lavt sammenlignet med andre kommuner, hvilket delvist afspejler stordriftsfordele og, at kulturhusene løfter opgaver, der i andre kommuner varetages af biblioteker.

Bogudlånet har været stigende gennem flere år, og Københavns udlån af fysiske bøger pr. indbygger er højere end landsgennemsnittet.

# 2,7 mio.

fysiske udlån

# 4,2 mio.

fysiske besøg på bibliotekerne

# 1 mio.

digitale udlån



## Bemandede legepladser

Københavns Kommune har i dag 27 bemandede legepladser fordelt på tværs af samtlige bydele. Med aftalen om ressortændringer i Københavns Kommune er det besluttet at flytte ansvaret for drift og udvikling af alle 27 bemandede legepladser til Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (KFU/KFF).

Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen har hidtil haft ansvaret for drift og bemanning af 26 legepladser, mens Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) har haft én bemandedt legeplads (Degnestavnen).

Formålet med de bemandede legepladser er at facilitere aktiviteter, som kan understøtte de pædagogiske målsætninger om at skabe mødesteder, leg og bevægelse, tryghed og formidling for børn. Det særlige ved de bemandede legepladser er, at der er ansat personale med mange forskellige uddannelsesmæssige baggrunde, der arbejder for at skabe gode oplevelser for brugerne, når de besøger legepladserne.

De bemandede legepladser har forskellig karakter, både i størrelse, profiler og tilknytning til lokalmiljøet. På tre af legepladserne er der f.eks. dyrehold og på en enkelt kan man lære at cykle. Kendetegnende for alle legepladserne er, at man kan lege i trygge rammer.

Nogle bemandede legepladser er placeret i udsatte byområder og har derfor udvidede åbningstider aften og weekend. Personalet arbejder for at skabe en tryk, stabil og inspirerende hverdag for børn og unge og samarbejder ofte med trykghedsskabende foranstaltninger som f.eks. FerieCamps.

På de bemandede legepladser er der desuden flere forskellige jobindsatser som f.eks. løntilskud, praktikanter og egu-elever. Personalet er desuden mentoruddannede og får fritidsjobbere og green-teamere ud, der får praktisk erfaring ved at arbejde på legepladsen.

Det er ambitionen, at ressortflyttet af de bemandede legepladser til KFU kan skabe en tættere sammenhæng mellem aktiviteterne på de bemandede legepladser og KFF's øvrige mangfoldige tilbud indenfor børnekultur.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Der er ikke en samlet strategi for byens legepladser og dermed ingen politiske bindinger eller specifik lovgivning på de bemandede legepladser – udover ressortaftalen.

### Udfordringsbillede

Det er et opmærksomhedspunkt ifm. ressortoverflytningen, at de bemandede legepladser kan blive mere tilgængelige – bl.a. ved at lette adgangen til at booke legepladserne til undervisning eller arrangementer.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

Fraværet af forpligtende lovgivning eller politiske bindinger (foruden ressortaftalen) giver Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget et bredt handlerum. Det er senest besluttet i Budget 2026, at KFF skal udarbejde et budgetnotat om muligheder for nye og eksisterende bemandede temalegepladser, som kan løftes ind i forhandlingerne om Overførselssagen 2025-2026.

Det bemærkes i den forbindelse, at Klima-, Miljø- og Teknikudvalget fortsat har ansvaret for de ubemandede offentlige legepladser, ligesom KTU fortsat er ansvarlig for udmøntning af en pulje med varige midler (5 mio. kr. årligt) til vedligehold af alle Københavns Kommunes offentlige legepladser.

### Hovedinteressenter på området

De primære målgrupper på de bemandede legepladser er skoler, institutioner, private børnefamilier og børn, der kommer på egen hånd samt turister. For at imødekomme de forskellige målgrupper arbejder forvaltningen bl.a. sammen med foreninger, miljøpunkter, kulturinstitutioner og ngo'er.

## Internationale borgere

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen (KFF) varetager den kommunale opgave med at indrejse og vejlede internationale borgere, som kommer hertil for at arbejde, studere eller som medfølgende ægtefælle. Indsatsen skal gøre det nemmere for de internationale borgere at navigere og falde til, som bl.a. omfatter:

- International Citizen Days: Danmarks største velkomstbegivenhed for internationale borgere afholdes hvert år i samarbejde med Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen (BIF) samt en partnerkreds af virksomheder og organisationer, hvor nye internationale borgere introduceres til alt fra job og karriere til skat, bolig, frivilligt arbejde, dansk kultur og fritidsliv. Til arrangementet er der over 6000 deltagere og over 100 forskellige organisationer er repræsenteret over to dage.
- Events målrettet internationale borgere: Der afholdes årligt omkring 30 fysiske og digitale events, som introducerer til livet i København og Danmark med fokus på de emner, som har betydning for trivsel og tilknytning. Bl.a. events om dansk arbejdspladskultur, bolig, børn, frivillighed, kultur- og fritidsliv m.v.
- Nye indsatser målrettet internationale borgere, herunder implementering af nye indsatser besluttet i de seneste års budgetaftaler med henblik på at styrke indsatsen, målrettet internationale borgere. Blandt andet tilbud om personlig vejledning i International House, ny digital velkomstmappe, som guider til kultur- og fritidsliv og et bydelsbaseret velkomstambasadørkorps, som skal styrke velkomst og tilknytningen lokalt i byen.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Københavns Kommune har ansvar for indrejse og vejledning af internationale borgere, som kommer hertil for at arbejde, studere eller som medfølgende ægtefælle. Derudover har kommunen et ansvar for at sørge for, at kultur- og fritidstilbud er tilgængelige for alle borgerne. Københavns Kommune har ikke en samlet strategi på området, men dagsordenen er repræsenteret i forskellige strategier og handleplaner i KFF og på tværs af Københavns Kommune. Det forudgående Kultur- og Fritidsudvalg har som en del af Kultur- og Fritidspolitikken 2023-2026 vedtaget en handleplan for internationale borgeres brug af kultur- og fritidstilbud 2025-2028. Nogle af indsatserne er

finansieret og igangsat, mens andre indsatser forudsætter finansiering.

I Budget 2026 indgik der en hensigtserklæring om at nedsætte en taskforce, som skal undersøge og evaluere Københavns Kommunes tilbud, målrettet internationale borgere med henblik på at styrke indsatsen på området, som kan indgå i kommende budgetforhandlinger.

På trods af, at internationale borgere udgør en strategisk vigtig og voksende målgruppe, er området i høj grad finansieret af projektøkonomi og midlertidige bevillinger og er afhængig af ekstern finansiering fra EU, fonde og partnere.

### Udfordringsbillede

Danmark og København er afhængig af international arbejdskraft. Internationale borgere udgør en voksende del den danske arbejdsstyrke, bidrager betydeligt til Danmarks BNP og er afgørende for at afhjælpe mangel på arbejdskraft nu og på sigt.

Undersøgelser viser imidlertid, at omkring 65 pct. af den højt kvalificerede internationale arbejdskraft har forladt Danmark igen efter 6 år. Samtidig viser undersøgelser, at Danmark og København rangerer lavt, når det kommer til de internationale borgeres oplevelse af at føle sig velkomne, finde venner og falde til. Denne udfordring gælder også konkret i forhold til forvaltningens kultur- og fritidstilbud, hvor en undersøgelse fra 2024 viser, at internationale borgere oplever en række barrierer, når det kommer til at bruge forvaltningens kultur- og fritidstilbud, som bl.a. omfatter:

- Manglende viden om aktiviteter
- Manglende indsigt i kommunale tilbud
- Tvivl om sprog og format
- Manglende kendskab til dansk praksis

Derudover betyder den sammensatte finansiering af midlertidige bevillinger, projektmidler og fonds- og EU-støtte, at kontinuiteten for indsatserne er skrøbelig, og det kan give udfordringer i forhold til den langsigtede strategiske planlægning.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget har et stort handlerum på området, og udvalget har et større ressource end normalt, da tilbuddene til de internationale borgere omfatter det hele liv og ikke kun kultur- og fritidsområdet.



Udvalget kan påvirke indsatsen gennem politiske drøftelser, der kan sætte retning for forvaltningens arbejde med internationale borgere og ved at beslutte nye initiativer og prioritere midler til området. Udvalget kan også understøtte, at kultur- og fritidsperspektivet tænkes ind som en del af den samlede kommunale indsats for at sikre tilknytning af internationale borgere, og at målgruppen tænkes ind i udvikling af forvaltningens kultur- og fritidstilbud.

#### Hovedinteressenter på området

Interessenter på området omfatter en bred vifte af interne og eksterne aktører, herunder målgruppen af internationale borgere, øvrige forvaltninger i Københavns Kommune, statslige myndigheder, KL og øvrige kommuner, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, foreningslivet, fagforeninger og erhvervsorganisationer og organisationer, som beskæftiger sig med tiltrækning og tilknytning af international arbejdskraft, bl.a. Copenhagen Capacity.

#### Relevante nøgletal

- International House Copenhagen indrejser omkring 35.000 internationale borgere årligt, som kommer til København og 37 samarbejdskommuner på Sjælland for at arbejde, studere eller som medfølgende ægtefælle. Heraf bosætter omkring 20.000 sig i Københavns Kommune. Indrejsetallet har været stødt stigende de seneste år og var rekordhøjt i 2024 med 35.000 indrejste borgere.
- Ca. 20 pct. af indbyggerne i København har udenlandsk pas.
- Der er i 2025 afviklet 33 fysiske og digitale events målrettet internationale borgere med omkring 7000 deltagere i alt inklusiv International Citizen Days.

# 35.000

indrejsende internationale borgere årligt

# 20.000

bosætter sig i Københavns Kommune

# 20 %

af indbyggerne i København har udenlandsk pas

# 33

fysiske og digitale events målrettet internationale borgere afviklet i 2025

## Faciliteter

### Vicevært KBH og Planlagt Vedligehold

Vicevært KBH arbejder med basisdrift og vedligehold af forvaltningens lokationer, herunder aftenværtskab, rengøring og pleje af fodboldbaner og andre grønne arealer. Opgaver og økonomi styres gennem et digitalt opgavestyringssystem og en tilstandsdatabase, som effektivt sikrer, at faciliteterne kun nedlukkes minimalt og primært i lavsæsonen i forbindelse med renoveringsopgaver.

Det har stor betydning for borgerne og deres brug af faciliteterne, at bygningerne og tilbuddene er funktionelle. Hvis noget er defekt i bygningen, er det som oftest Vicevært KBH, der først hører om det. Det samme gælder for udearealerne, som fx idrætsanlæggene, hvor Vicevært KBH drifter og vedligeholder baner af både almindeligt brugsgræs og kunstgræs. Hvis der er utilfredshed med den måde banerne og dertilhørende lys mm. opleves, er det Vicevært KBH, som håndterer denne.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

Borgerrepræsentationen har i Budget 2025 afsat midler til en 10-årig implementering af planlagt vedligehold for forvaltningens bygninger.

I forbindelse med indstillingen er der fastlagt principper for vedligehold, bygningstilstande og den tilhørende økonomi for både drift og vedligehold af forvaltningens ejendomme.

#### Udfordringsbillede

Modellen vil gøre det muligt at planlægge vedligehold løbende, hvilket kan forlænge bygningsdelenes levetid og sikre en mere stabil drift og bedre service til borgerne ved at mindske mængden af uplanlagte og længerevarende lukninger. Økonomien i modellen indeholder udgifter til fastholdelse af den nuværende gennemsnitlige tilstand for indvendige bygningsdele og udvendige terrændele, der ligger inden for Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets ressort. Der er således ikke tale om et serviceløft, da faciliteternes tilstand ikke løftes. Der vil kun blive genoprettet, når faciliteterne ikke længere er funktionsdygtige og dermed har udtjent deres levetid.

Genopretning samt implementering, drift og videreudvikling af model for Planlagt Vedligehold gennemføres med henblik på at minimere lukketider, øge levetiden på faciliteters bygningsdele (og hermed sænke behovet for at bruge nye materialer) og sænke behovet for at løse problemer akut. Derfor koordineres en række planer og forhold på tværs af KFF og KK, herunder Københavns Ejendomme (KEJD) og Byggeri København (ByK).

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget vil på budgetseminaret i februar få et oplæg om genopretningsprojekter i regi af Planlagt Vedligehold i 2026 og 2027 samt muligheder for tilvalg, hvis udvalget ønsker at bestille budgetnotater på eventuelle tilvalg som opkvalificerer faciliteten.

#### Hovedinteressenter på området

De primære interessenter på området er borgere og foreninger, som ønsker at benytte faciliteterne. Herudover er også KEJD, ByK og øvrige forvaltninger i Københavns Kommune tætte samarbejdspartnere.

## Svømmeområdet og de blå parker

Svøm KBH driver svømmetilbud i København, herunder svømmehaller, havnebade, badezoner, strande, skole-svømmehaller, terapibassiner, flydende saunaer og to skøjtehaller.

Svøm KBH har værtskabsopgaven på alle ovenstående faciliteter og har desuden en væsentlig værtsopgave i havnen i form af Havneværterne, som sejler i Københavns Havn og bidrager til at sikre tryk og sikkerhed i og omkring havnen.

Fra 1. september 2025 har forvaltningen drevet tilbud til hjemløse i Sjællandsgade Bad i samarbejde med Socialforvaltningen.

Som følge af ressortaftalen har KFF desuden overtaget ansvaret for en stor del af driften og den fremtidige udvikling af de blå parker Amager Strandpark, Havneparken på Islands Brygge og Svanemøllen Strand.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte i 2024 Handleplan for Fremtidens Svømmetilbud. Handleplanen udfolder Kultur- og Fritidspolitikens målsætninger om at "arbejde videre med at øge svømmehalskapaciteten" og at "Udarbejde en blå plan, der binder svømmetræning for alle københavnere sammen med øget brug af Københavns Havn".

Handleplanen har tre målsætninger:

1. Fremtidens svømmetilbud skal fremme kapacitetsudnyttelsen af svømmehaller og udendørs bademuligheder.
2. Fremtidens svømmetilbud sikrer det brede svømmetilbud med fokus på at oparbejde og fastholde svømmekundskaber og skabe sikre svømmere.
3. Fremtidens svømmetilbud er målrettede, så de imødekommer nye og eksisterende brugeres behov.

### Udfordringsbillede

Følgende udfordringer kendetegner svømmeområdet:

- Svømmehalskapacitet. Det er en udfordring at tilvejebringe den efterspurgte svømmehalskapacitet i København og særligt på de mest eftertragtede tidspunkter om eftermiddagen og i dagtimerne i weekendene. Både borgere og foreninger efterspørger flere banetimer i prime time. Kapaciteten udfordres yderligere, når der er behov for at lukke svømmefaciliteter på grund af behov for reparationer mv. Lukninger af svømmefaciliteter gør det desuden vanskeligere for forvaltningen at opnå det budgetterede indtægtskrav.
- Rekruttering af medarbejdere i takt med øget kapacitet. Vesterbro Svømmehal (genopretning) åbner august 2026, Vandkulturhuset på Papirøen forventes at åbne september 2026, Ørestad Svømmehal

# 1,2 mio.

besøgende årligt på indendørs svømmefaciliteter

# 4 mio.

besøgende på udendørs svømmefaciliteter



forventes at åbne primo 2027. Dette vil give en øget svømmehalskapacitet. For forvaltningen forventes det at blive en udfordring at rekruttere det relativt store antal medarbejdere, der er behov for til drift af de nye svømmehaller. Der vurderes at være behov for at ansætte ca. 40 årsværk. Der er i dag ansat ca. 105 årsværk samlet set.

- Hensyn til interessenter og vandkvalitet. Det er løbende besluttet at etablere flere havnebade og badezoner i havnen. I Budget 2026 er der f.eks. afsat midler til forsøgsordning med livreddere på Sandkaj i 2026 og 2027. Den begrænsende faktor for flere havnebade og badezoner er grundejeres villighed til at tåle et havnebad og Københavns Havns vandkvalitet i nærheden af spildevandsudløb mv.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

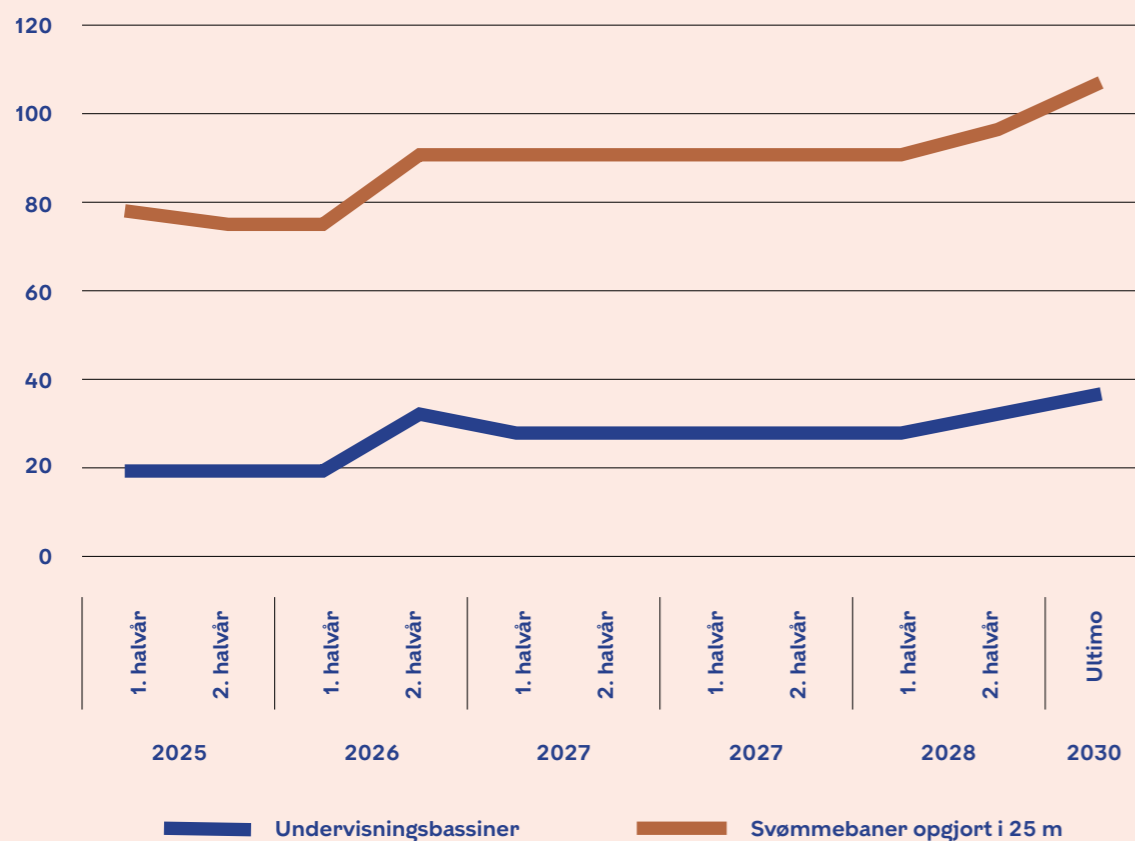
Udvalget har mulighed for at beslutte at iværksætte initiativer, der f.eks. understøtter målsætningerne i Fremtidens Svømmetilbud, herunder initiativer, der kan forbedre udnyttelsen af svømmetilbud udenfor primetime eller styrker muligheden for mere differentieret brug af svømmefaciliteterne for særlige målgrupper.

#### Relevante nøgletal

De seneste besøgstal (2024) viser, at København årligt har over 1,2 mio. besøgende på indendørs svømmefaciliteter og estimeret knap 4 mio. besøgende på udendørs svømmefaciliteter.

Nedenstående viser den forventede udvikling i den samlede svømmekapacitet frem til 2030 angivet i 25 meter svømmebaner.

Figur: Forventet udvikling i den samlede svømmekapacitet frem til 2030 angivet i 25 m svømmebaner.



## Kirkegårde og krematorier

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget har med ressortaftalen overtaget ansvaret for Københavns Kommunes kirkegårde og krematorier. Det drejer sig om Assistens Kirkegård, Bispebjerg Kirkegård, Vestre Kirkegård (inkl. kapel), Sundby Kirkegård og Brønshøj Kirkegård.

På kirkegårdsområdet er kerneopgaverne at kremere afdøde, afholde kapelhøjtideligheder, gennemføre begravelser og urnenedsættelser samt anlægge og pleje gravsteder og fællesarealer. Dertil kommer salg af gravstedsydelse (gran og blomster), samt bevaring og formidling af kirkegårdskultur.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

Den langsigtede udvikling af de københavnske kirkegårde er forankret i Politik for udvikling af Københavns Kommunes fem kirkegårde mod 2065. Politikken udstikker rammerne for driften af kirkegårdene, men indeholder ikke konkrete initiativer og er vedtaget af Borgerrepræsentationen i 2015. Den sigter blandt andet på at forene hensynet til kirkegårdenes primære funktion som mangfoldige begravelsespladser for alle københavnere med deres funktion som rekreative rum med særligt fokus på ro og fordybelse.

Driften af kirkegården i Brønshøj har været udliciteret siden 2021 og bliver i 2026 genudbudt til det private marked som en del af udliciteringen af driftsopgaverne i bydelene Vesterbro og Brønshøj-Husum. Kontraktperioden løber fra 1. januar 2027 og fire år frem med mulighed for forlængelse i yderligere to gange et år.

Administrationen af de københavnske kirkegårde er takstfinansieret. Taksterne for de kommunalt administrerede kirkegårdes ydelser (begravelse, kapelhøjtideligheder, urnenedsættelse samt kistemodtagelse og kremation og gravstedsydelse) kostprisberegnes og vedtages hvert år som en del af kommunens budget. Bemærk at de parklignende dele af kirkegårdsdriften er skattefinansieret, herunder fx hække, stier og areal, der ikke er solgt som gravsted.

#### Udfordringsbillede

At politik og udviklingsplaner har et 50-årigt perspektiv afspejler, at forandringer på kirkegårdene tager lang tid, primært på grund af gravsteders lovbestemte fredningstid og det forhold, at det som udgangspunkt står gravstedsejere frit for at forlænge et gravsteds løbetid

yderligere. Derfor tager gennemgribende omlægninger af kirkegårdsarealer typisk 50 år.

En anden – og blivende udfordring – er at ramme den rette balance mellem kirkegårdenes primære funktion som rum for sorg og deres rolle som rekreativt frirum i en stadig tættere bebygget by.

I forlængelse heraf er der et dilemma mellem på den ene side at udvikle kirkegårdene som ramme om kulturelle begivenheder og på den anden side fastholde dem som værdige begravelsespladser og rekreative ressourcer præget af fred, ro, eftertænksomhed og fordybelse.

Der er også en udfordring i det løbende arbejde med at udvikle kirkegårdene som begravelsespladser, så de favner alle københavnernes forventning til livets afslutning, det være sig religiøse mindretal, sociale fællesskaber eller det stigende antal borgere, som efterspørger mere naturprægede gravstedsformer.

På kremationsområdet kan det blive relevant at se på andre former at kremere på, f.eks. ved brug af elovne eller andre teknologier. Dertil kommer, at kremationskapaciteten kan komme under pres som konsekvens af et stigende antal kremationer, der primært skyldes demografi. Dette kan gøre det nødvendigt at omlægge arbejdet i krematorierne, så der arbejdes flere timer dagligt og flere dage ugentligt.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Det hører under Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets ressort at beslutte vedtægten for de københavnske kirkegårde og krematorier. Vedtægten er lovpligtig og lægger de overordnede rammer for den løbende drift. I henhold til bekendtgørelsen om begravelse og ligbrænding samt vedtægt for de københavnske kirkegårde og krematorier skal der fastsættes tider for begravelse og ligbrænding (kremation) i et tidsregulativ. Dette er også en del af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets ressortområde.

Det bemærkes, at ændrede begravelsesmønstre, hvor urnegrave med en fredningstid på 10 år i stort omfang har erstattet kistegrave med en fredningstid på 20 år, har medført et overskud af plads, der kan anvendes til ikke-begravelsesrelaterede formål forenelige med respekten for de døde, gravsteder og pårørende.

#### Hovedinteressenter på området

De primære interessenter er borgere, gravstedsejere, bedemænd og øvrige forvaltninger i Københavns Kommune. Herudover skal der tages hensyn til Sydhavn Teater, der holder til i Østre Kapel på Vestre Kirkegård, samt Turning Tables, der holder til i kapellet på Assistens Kirkegård.



Foto: Sebastian Himmelstrup

## **Klima, miljø og biodiversitet**

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen arbejder indenfor eget ressort med at opnå en række af de politisk fastlagte ambitioner og målsætninger på klima- miljø- og biodiversitetsområdet. Indsatserne dækker bl.a. et vedvarende fokus på at nedbringe energiforbruget i forvaltningens faciliteter, omlægning af forvaltningens biler til eldrevne biler, bæredygtigt byggeri og initiativer til at fremme biodiversitet i beplantning på forvaltningens udearealer.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

I september 2025 vedtog Borgerrepræsentationen Klima-strategien, som har tre overordnede mål i form af klimapositivitet, halvering af Københavns globale klimaaftryk og halvering af udledningerne fra kommunens egne indkøb. Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen bidrager til opnåelse af Klimaplanens målsætninger ved deltagelse i flere af initiativerne.

I 2023 vedtog Borgerrepræsentationen "Biodiversitet i København, strategi 2022-2050". I tilknytning til strategien er der 4-årige handleplaner, hvor KFF stilles som hovedansvarlig for en målrettet indsats for at øge naturkvaliteten i 1.5 hektar restarealer omkring sportspladser i København. Initiativet går ud på at omlægge randområder på kommunens idrætsanlæg til biodiversitet, som allerede eksisterer, men også fremme biodiversitet på områder, som er under udvikling.

Arbejdet med implementeringen af strategien drives af en styregruppe. I styregruppen er Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen, Økonomiforvaltningen, Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen og Danmarks Naturfredningsforening repræsenteret. Styregruppens arbejde følges af den politiske følgegruppe, hvor kultur-, fritids-, - og borgerserviceborgmesteren er repræsenteret. I Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen udpeges de mindre arealer af særligt uddannede driftsmedarbejdere og dokumenteres centralt.

#### Udfordringsbillede

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen forvalter store bygninger og åbne arealer i byen. Både biodiversitets-, miljø- og klimaindsatser er pladskrævende, hvilket løbende afvejes i forhold til de kultur- og idrætsmæssige interesser, som arealerne er etableret for.

Arbejdet med at virkeliggøre Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi gennem udfoldelse af initiativerne i de 4-årige handleplaner afhænger af, at initiativerne opnår finansiering. Indtil videre har forvaltningen prioriteret biodiversitet indenfor egen ramme.

Idet forvaltningen løbende øger kapacitetsudnyttelsen i de eksisterende bygningsrammer, stiger det løbende energiforbrug som en funktion heraf. Dette skal sammenholdes med, at der på energisiden er en grænse for, hvor lavt et energiforbrug der kan opnås i den eksisterende bygningsmasse ved hjælp af energimonitorering og energigireoveringer. Løsningen kan rent teknisk findes ved større areal- og energioptimerede byggerier, som dog øger afstanden for brugerne og kræver anlægsmåltal.

Omstillingen til elektriske køretøjer udfordres af manglende teknologiske løsninger til pleje af forvaltningens arealer. Der afsøges løbende muligheder for at indkøbe elektriske traktorer, men udfordringen består på nuværende tidspunkt i manglende hestekræfter og driftstid holdt op imod det søjletryk som dækkene påvirker særligt græsset med.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Arbejdet på klima-, miljø og biodiversitetsområdet drives og forankres i andre forvaltninger, herunder særligt Økonomiforvaltningen og Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen.

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets har dog et bredt handlerum på eget ressortområde. Nye initiativer og indsatser kræver finansiering.

#### Hovedinteressenter på området

Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi er udviklet i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening, som også er repræsenteret i styregruppen. Herudover har Københavns Kommune indgået et partnerskab om biodiversitet med de største grundejere i København.

# Kunst & Historie

## Københavns Kommunes museer, kunsthaller og monumenter

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen driver de to statsanerkendte kommunale museer, Thorvaldsens Museum og Københavns Museum samt Nikolaj Kunsthal, Dansekapellet og Københavns Stadsarkiv. Arbejdet er forankret i forvaltningens Center for Kunst & Historie.

Museerne og arkivets samlinger er sikret i et fælles, ny-opført magasin i Høje-Taastrup, der også rummer bl.a. en konserveringsafdeling.

Fra 1. januar 2026 overtager KFF desuden ansvaret for monumenter i det offentlige rum fra Klima-, Miljø og Teknikforvaltningen som følge af ressortaftalen.

### Rammevilkår og politiske bindinger

De to kommunale museer er som statsanerkendte museer reguleret af Museumsloven, der fastlægger opgaver, rammer og vilkår for de museer, der modtager statsligt driftstilskud. Folketinget vedtog den 19. december 2024 en museumsreform, som moderniserede museernes faglige opgaver og ændrede måden at fordele statens tilskud til statsanerkendte museer på.

Københavns Museum har det arkæologiske ansvar for København og Frederiksberg. Denne opgave er reguleret i bekendtgørelse fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Thorvaldsens Museum har sin egen bestyrelse bestående af politisk valgte, et medlem af Højesteret samt tre medlemmer udpeget af Akademirådet. De juridiske rammer for museet er nedfældet i et gavebrev/testamente fra 1838.

Københavns Stadsarkivs lovomfattede aktiviteter er reguleret gennem Arkivloven med tilhørende bekendtgørelser og cirkulæreskrivelser samt Københavns Kommunes arkivbestemmelser.

Nikolaj Kunsthal er som kommunal kunsthal én ud af 16 kunsthaller i Danmark, heraf syv i København. Kunsthallerne, der primært har fokus på nutidskunst, er karakteriseret ved ikke at have faste samlinger og de arbejder på ikke-kommercielle vilkår. Området er ikke lovreguleret,

men Nikolaj Kunsthal modtager efter ansøgning et årligt tilskud fra Slots- og Kulturstyrelsen til programstøtte.

Dansekapellet er en kommunal institution, der arbejder for at vise og udvikle moderne dans og urban dance som kunstart. Dansekapellet stiller faciliteter til rådighed for foreninger med fokus på dans og bevægelse og præsenterer forestillinger af danske og internationale koreografer og kompagnier. Der er aktuelt igangsat en udbudsproces med henblik på ekstern drift. Processen er endnu ikke afsluttet.

Området for byrumskunst, herunder monumenter, er omfattet af Københavns Kommunes strategi for kunst i offentlige rum, som blev vedtaget i efteråret 2025. Strategien sætter retningen for etablering af ny byrumskunst i Københavns Kommune.

### Udfordringsbillede

Museumsreformen har betydet en stigning i det faste, årlige statstilskud. Til gengæld kan det variable tilskud, der bliver beregnet ud fra besøgstal, egenindtægter, evnen til at tiltrække børn og unge og antallet af forskningspublikationer, variere fra år til år. Det gør budgetlægningen mere usikker.

Det arkæologiske område er afhængig af indtægtsdækket virksomhed og er sårbar over for samfundsmæssige konjunkturer. Antallet af medarbejdere varierer meget fra år til år, hvilket stiller store krav til organisation og økonomistyringen.

Museernes og Kunsthallens kommunale budgetter dækker husleje og drift. Finansieringen af de publikumsrettede aktiviteter er helt afhængig af egenindtægter, deriblandt fundraising, hvilket er en stor usikkerhedsfaktor.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets handlerum er begrænset, da museumsdriften i høj grad reguleres af lovgivning.

Borgerrepræsentationen fastsætter årligt entreprisen på museer og kunsthal som en del af takstkataloget. BR har besluttet, at der skal være gratis adgang for alle onsdag og herudover gratis adgang for pensionister om tirsdagen.

Forvaltningen modtager kompensation herfor.

Udvalget forelægges en årlig årsberetning, ligesom data fra området indgår i KFF's Datarapport, der udarbejdes tre gange årligt.

### Hovedinteressenter på området

Der er mange interessenter på museums- og kunsthalsområdet, herunder gæster, skoler og dagtilbud, Kulturministeriet, Slots- og Kulturstyrelsen, Københavns Kommunes forvaltninger og institutioner, Organisationen af Danske Museer (ODM, Foreningen af Kunsthaller i Danmark (FKD), private fonde, EU-programmer, universiteter, Det Kongelige Bibliotek, Det Kongelige Akademi, WoCo, Københavns Kulturkvarter, museer og kunstinstitutioner i ind- og udland samt SLAK (Sammenslutningen af lokalhistoriske foreninger og arkiver i København).

De væsentligste interessenter for Stadsarkivet er borgere, herunder skoleelever, studerende, slægtsforskere og historieinteresserede, der anvender Stadsarkivets samlinger, fysiske rammer og digitale tilbud. Andre væsentlige interessenter er de københavnske forvaltninger og institutioner, der anvender Stadsarkivet som myndighedsarkiv, de 32 kommuner, der deltager i arkivsamarbejdet NEA, KL/Kombit, der understøtter og rammesætter udviklingen af en række store it-løsninger til danske kommuner samt Rigsarkivet, der er overordnet tilsynsmyndighed på arkivområdet i Danmark og udsteder lovmateriale indenfor ressortet.

### Relevante nøgletal

Københavns Museum, Københavns Stadsarkiv, Nikolaj Kunsthal og Thorvaldsens Museum havde i 2024 næsten en kvart million besøgende og cirka 900.000 besøgende på digitale kanaler.

250.000

besøgende på Københavns museum, Københavns Stadsarkiv, Nikolaj Kunsthal og Thorvaldsen Museum i 2024

900.000

besøgende på digitale kanaler



## Musiktilskud og legater

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen betjener de tre kunstfaglige udvalg, Musikudvalget, Scenekunstudvalget og Rådet for Visuel Kunst. Udvalgene uddeler tilskud til projekter indenfor musik, scenekunst og visuel kunst. Alle tre udvalg har desuden en rådgivende rolle overfor Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (KFU) og afgiver høringssvar til KFU.

Herudover varetager forvaltningen hovedparten af de musiktilskud, der bevilliges af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget. Det gælder bl.a. de nuværende fireårige tilskud til de regionale spillesteder VEGA og ALICE samt til netværks- og genrespillestederne Culture Box og Loppen. Herudover varetager forvaltningen projekt- og driftstilskud til andre københavnske spillesteder (f.eks. Jazzhouse Montmartre, Spillestedet Stengade og Odd Productions, som driver Amager Bio/BETA), ligesom forvaltningen administrerer tilskuddet til en række festivaler, herunder Copenhagen Jazz Festival, Copenhagen Opera Festival og Strøm.

Forvaltningen administrerer derudover forskellige projekter indenfor kunst, streetart og gavlmaleri, hvor der er bevilget tilskud fra KFU's disponible midler. Det gælder f.eks. streetart galleriet i Vanløse og i 2025 genetableringen af John Kørnæs værk på Nørrebro.

Endeligt administrerer forvaltningen 21 legater og fonde, som Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget er bestyrelse for. Legaterne dækker både trangslegater til pensionister, studerende og enlige forsørgere og projektlegater til f.eks. samfundsorganisationer, børne- og ungdomsorganisationer og institutioner, kunst- og kulturprojekter og sygdomsforskning.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Musikudvalget, Scenekunstudvalget og Rådet for Visuel Kunst er nedsat af Borgerrepræsentationen, men er organisatorisk underlagt Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (§ 17, stk. 4-udvalg).

Fælles for de to tilskudsordninger til hhv. regionale spillesteder samt til netværks- og genrespillestederne er, at spillestederne foruden de kommunale tilskud også modtager substantielle tilskud fra Statens Kunstfond. De to ordninger er reguleret i Lov om Musik.

### Udfordringsbillede

Alle de tre kunstfaglige udvalg har en rådgivende funktion overfor KFU. Den rådgivende funktion er ikke rammesat udover de større processer i forbindelse med f.eks. udpegning af regionale spillesteder og små storbyteatre. Det kan eventuelt drøftes, om de kunstfaglige udvalg skal høres ved behandling af øvrige ansøgninger indenfor musik, scenekunst eller visuel kunst.

Borgmesteren har i den foregående periode en gang årligt deltaget i hvert af fagudvalgenes møder. Det kan overvejes, om dialogen mellem KFU og fagudvalgene skal udbygges.

Forvaltningen har de seneste år arbejdet på at nedlægge legater, som har en lille formue og hvor det, pga. samfundets udvikling eller nedlæggelse af institutioner, er vanskeligt at uddele til formålet.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

Der er udover Lov om Musik og kommunalfuldmagten få lovmæssige bindinger på området. Der er således et stort politisk handlerum for Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (KFU).

KFU forelægges ved udvalgets konstituering en anmodning om delegation til forvaltningen til behandling af ansøgninger til legater op til 10.000 kr. til trængende enkeltpersoner og op til 100.000 kr. til almennyttige eller veldgørende foreninger, institutioner og sygdomsforskning. Ansøgninger, der vurderes at leve op til kriterierne for det enkelte legat, og som overstiger ovenstående grænser, bliver forelagt KFU til afgørelse.

### Hovedinteressenter på området

De kunstfaglige udvalg udpeges af de faglige organisationer på de tre områder, og der er på forskellig vis kontakt med de i alt 26 organisationer. Der afholdes en gang i løbet af den fireårige udpegningsperiode et møde med de i alt 16 udpegende organisationer på musikområdet. På hvert af de to øvrige områder er der fem udpegende organisationer. Derudover er interessenterne f.eks. spillesteder, kulturhuse, teatre, gallerier, atelierfællesskaber samt det frie felt på kunstområdet, der arbejder med og søger støtte til projekter.

### Relevante nøgletal

KFU's faste budgetramme til musikarrangementer udgør 6,63 mio. kr. årligt, hvori tilskuddene til de regionale spillesteder VEGA og ALICE indgår. Fra samme budgetramme indgår også det årlige tilskud til Jazzhus Montmartre samt en del af Loppens tilskud.

I perioden 2025-2028 har KFU yderligere bevilget 2,08 mio. kr. fra udvalgets disponible midler til hhv. Spillestedet Stengade og Loppen.

KFU har af de overskydende midler fra udbuddet af Amager Bio og BETA bevilget 1,4 mio. årligt i perioden 2026-2028 til aktøren Odd Productions i Amager Bio/BETA.

Copenhagen Jazz Festival modtager et varigt tilskud på 1,1 mio. kr. årligt, mens Copenhagen Opera Festival og Strøm årligt modtager hhv. 0,6 og 0,45 mio. kr. fra Festivalpuljen.

Figur: Tilskud til musik, scenekunst og visuel kunst.

Musikudvalg 2026	t.kr
Honorarstøtte	5.811
Projektmidler	2.083
Honorarstøtte plejehjem	568
I alt	8.462

Scenekunstudvalg 2026	t.kr
Projektmidler	2.189
Teaterordning Plejehjem	461
I alt	2.650

Rådet for Visuel Kunst 2026	t.kr
Køb af kunst	833
Projektmidler	1.109
I alt	1.942

## Turisme

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen varetager Københavns officielle turistinformation Copenhagen Visitor Service (CVS) og det regionale gæsteserviceansvar.

CVS er byens officielle turistinformation og bro mellem kommunens strategier og byens gæster. Arbejdet omfatter fysisk og digital gæsteservice, herunder The Copenhagen App, der personaliserer anbefalinger og understøtter geografisk og sæsonmæssig spredning. CVS arbejder løbende med at udvikle byens gæsteservice og gæsteserviceprodukter. Blandt de centrale indsatser er Copenhagen Local Walks samt den mobile gæsteservice, der møder gæster på centrale knudepunkter som kongresser, krydstogtkajen og større kulturelle begivenheder.

Som en indsats inden for turismeudvikling leder forvaltningen CULTIGEN-projektet på 35 mio. kr. (2024-2028), som er et EU-finansieret partnerskab med bl.a. Aalborg Universitet, Nationalmuseet, Københavns Museum og Wonderful Copenhagen. Projektet adresserer manglen på adfærdsdata, trængsel i centrum og behov for lokal forankring og udvikler en data- og borgerinddragelse.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Københavns Kommune har ikke en særskilt turismestrategi.

Retningen for arbejdet er aktuelt fastlagt i Københavns Erhvervsstrategi 2024-2027, som forpligter til at udarbejde pejlemærker for bæredygtig turisme til politisk behandling i Borgerrepræsentationen. Herudover læner Københavns Kommune sig op ad Wonderful Copenhagens strategi for 2024-2030, der er udarbejdet i samarbejde med kommunen og fungerer som praktisk reference for destinationsudvikling, spredning og bæredygtig turisme.

Det bemærkes i den forbindelse, at Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen (BIF) som følge af ressortaftalen har overtaget ansvaret for opgaver forbundet med kreative erhverv, indsatsen for at fremme København som madby, ligesom BIF overtager den primære opgave med at koordinere kommunens aktiviteter på turismeområdet.

Turismeindsatsen sker inden for turismefremmeloven.

Kommunen finansierer årligt samarbejdet med Wonderful Copenhagen gennem bevilling og resultatkontrakt.

I Budget 2026 er der afsat midler til at etablere og drive et eksternt sekretariat, der skal udvikle og koordinere vinteraktiviteter i både 1. og 4. kvartal under overskriften "Vinter i København". Initiativet er direkte relevant for turismedagsordenen ved at styrke sæsonspredning, koblingen til kulturlivet og byens gæsteoplevelse.

### Udfordringsbillede

København er en attraktiv storbydestination med rekordhøje besøgstal. Udviklingen skal balanceres for at undgå udfordringer kendt fra andre europæiske storbyer. De centrale udfordringer er:

- Balance og spredning. Der er behov for styring af besøgspressen gennem fysisk, geografisk og sæsonmæssig spredning. Fokus er på lavsæsonen og oplevelser uden for de mest belastede områder.
- Borgeropbakning. Målinger viser, at opbakningen fra borgerne falder, hvorfor indsatser skal sikre lokale gevinster og minimere gener i hverdagen.
- Vækstprognoser. Frem mod 2030 forventes en markant vækst, som kræver planlægning af kapacitet, mobilitet og spredning for at fastholde kvalitet og trivsel.

Korttidsudlejning. Der er udfordringer med håndhævelse på grund af begrænset dataadgang og komplekse udlejningsrammer. Det kalder på bedre data og tilsyn.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

Udvalget har ressort på gæsteservice og dens udvikling. Indsatser prioriteres mod bedre spredning og relevant gæsteinformation. Udvalget kan målrette samarbejder med Wonderful Copenhagen, kulturaktører og handelsstandsforeninger med fokus på spredning og gæsteservice.

CVS' bevilling udløber i 2027 og en fornyelse skal derfor forhandles i 2026. CVS indgår partnerskaber ét år ad gangen og forhandler dem året før. Uden afklaring kan nye partnerskaber ikke indgås i 2027.

### Hovedinteressenter på området

Forvaltningens varetagelse af Københavns Kommunes turistinformation og strategiske arbejde sker i tæt samspil med byens kulturaktører, Wonderful Copenhagen og øvrige forvaltninger for at sikre en turisme i balance med byen og med bred opbakning blandt borgere og erhverv. Herudover har forvaltningen et tæt samarbejde med kulturaktører, statslige kulturinstitutioner og handelsstandsforeninger.

#### Relevante nøgletal

- Der var 2,2 mio. overnatninger på AirBnB i 2024 – det er en stigning på 16 % fra 2023.
- Udenlandske turister opholder sig i gennemsnit 2,9 dage i København og bruger i gennemsnit 1.900 kr. i døgnet.

# 2,2 mio.

overnatninger på AirBnB i 2024

# 2,9

dage varer et gennemsnitsophold i København for udenlandske turister

# 1.900

kr. bruger udenlandske turister i gennemsnit i døgnet

## Større tværgående fagområder

### Plan og anlæg

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen (KFF) har ansvaret for udvikling af nye faciliteter til kultur og idræt fra idé til drift. Med nye faciliteter forstås i stigende omfang også udvidelser, modernisering, samlokalisering og transformationer af byggeri.

Forvaltningen koordinerer anlægsprojekter i Byggeri København, vedligeholder Arealplan for Kultur og Idræt sammen med ØKF, udvikler kultur- og idrætsfaciliteter i skolebyggerier (BUF), idrætsanlæg i de grønne områder (TMF), udvikle bedefaciliteter i havnen, projektledelse i forhold til fondsbyggeri, tilskud og rådgivning til foreningers egne byggerier samt ad hoc-sager om nye faciliteter i samspillet mellem byggeri og anvendelse.

Aktiviteterne skal sikre høj kvalitet og sammenhæng i udviklingen af kultur- og idrætsbyggeri på tværs af kommunen.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

Området er reguleret af lovgivning og rammer for offentligt byggeri, herunder kommunalfuldmagten, gældende bygningsreglement samt kommunens årlige anlægsramme. Hertil kommer kommunens egen myndighedsregulering fra kommuneplanstrategi til lokalplaner og øvrig regulering, herunder bl.a. senest støjregulering fra idrætsanlæg.

Kommunens Arealplan for Kultur og Idræt angiver fremtidige behov på udvalgte facilitetstyper for at fastholde serviceniveauet ift. befolkningsudviklingen. Det bemærkes, at det kommunale serviceniveau for idræt og kultur ikke er lovbestemt. Forslag i arealplanen prioriteres derfor ikke som need-to budgetsager, som det ellers kendes fra andre arealplaner (fx dagtilbudsområdet, skoleområdet og socialområdet). Praksis er dog, at forslag baseret på arealplanen normalt realiseres.

Kommunen har en særlig midlertidig mulighed for at løfte kapaciteten i "Idrætsmilliarden", som er et ekstra øremærket anlægsmåltal fra regeringen på 860 mio. kr. i 2022-2030 (Frederiksberg har ekstra øremærket 140 mio. kr. i perioden). Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget har vedtaget en investeringsplan med en forde-

lingsnøgle. Planen er kendetegnet ved at skulle give et løft på tværs af aktiviteter og geografi.

- Det forudgående Kultur- og Fritidsudvalg har vedtaget en Kultur- og Fritidspolitik med tilhørende handleplaner, hvoraf en række påvirker facilitetsområdet. Det gælder bl.a. handleplanen for fremtidens svømmetilbud, idrætsplanen samt kulturhus- og biblioteksplanen.

#### Udfordringsbillede

Københavns Kommune er som storby privilegeret af et alsidigt kultur- og idrætsliv med stort og stigende befolkningsgrundlag for aktiviteter. Byen er hjemsted for mange kommunale, statslige og kommercielle kulturtilbud, men er udfordret på stor efterspørgsel efter idrætskapacitet.

- Mangel på idrætsfaciliteter og ventelister. København scorer lavt på kommunale sammenligninger på idrætsfaciliteter og en tilbagevendende offentlig debat om ventelister ift. populære aktiviteter. Reelt udlignes en del af forskelle på antal borgere pr. facilitet formodentlig af en højere kapacitetsudnyttelse i København. Københavnerne oplever også en større variation i tilbud, fordi der er deltagergrundlag for selv mindre idrætsgrene.

Københavns Kommune har sat mange nye anlægsprojekter i gang, men borgernes forventninger bliver først indfriet, når faciliteter tages i brug. Store anlægsprojekter, som f.eks. svømmehaller og udviklingsplaner for idrætsparken, har et langt aftræk og giver bindinger igennem flere budgetforhandlinger i takt med, at de skal finansieres. Endelig skal nye projekter sættes i gang med fokus på behov, som de forventes at være om 3-5-10 år ude i fremtiden. Efterspørgslen er dog så kraftig, at alle nye faciliteter vil blive fuldt udnyttet. Hertil kommer, at nye attraktive faciliteter sandsynligvis vil øge den samlede efterspørgsel. Det kan derfor være svært at komme ventelisterne helt til livs.

- Havnen som aktivitetsområde. Der er politisk konsensus om at give københavnerne bedre adgang til havnen, men det er udfordrende at skabe sikker og lovlig badning i havnen. KFF har i en årrække udviklet

bademuligheder, men er afhængig af tæt samarbejde med private grundejere (tilladelser), By & Havn (myndighed på vand/regulerer aktiviteter, herunder kommercielle interesser) og TMF (badevandskvalitet). Aktuelt arbejdes der særligt med Nordhavn, som eksempel på nyt byudviklingsområde, hvor intentionen er at planlægge badesteder fra starten for at styre forventninger og skabe plads til større offentlige anlæg.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Der er mange frihedsgrader i udviklingen af kultur- og fritidsfaciliteter, da området ikke er stærkt lovreguleret eller styret af need-to behov. Området konkurrerer imidlertid om anlægsmåltal med lovpligtige behov, og derfor sætter anlægsøkonomien rammer for udviklingen.

De store handleplaner for idrætsparker forudsætter investeringer i de kommende år. Der skal derfor være en afvejning af, hvor meget nyt der skal sættes i gang i forhold til den samlede anlægssportefølje. Nye byudviklingsområder må dog forventes at kræve større investeringer i både kultur- og idrætsfaciliteter.

#### Hovedinteressenter på området

Foreninger, specialforbund og kulturaktører er de primære interessenter i planlægningen af faciliteter. Der er fokus på inddragelse i den tidlige screenings- og planlægningsfase for at sikre, at kommunen bygger det rigtige. Større faciliteter planlægges altid med følgegrupper med relevante interessenter herunder foreninger, lokaludvalg, specialforbund, handicapråd etc. Sammensætningen fastsættes fra sag til sag.



## Tilskudsområdet

Tilskudskontoret varetager forvaltning og drift af primært kommunalfuldmagtstilskud afsat varigt og midlertidigt på budgetaftaler; tilskud givet i Overførselssager samt tilskud udmøntet i puljer, som Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (KFU) råder over. Endelig forvalter KFF den statslige refusionsordning for børneteater og opsøgende teater.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Tilskudsforvaltning i Københavns Kommune bygger dels på lovgivning og dels på kommunalfuldmagtsreglerne. På tilskudsområdet er det særligt Teaterloven, Musikloven og Museumsloven, der har indflydelse på de tilskud, der ydes til små storbyteatre, regionale spillesteder og statsanerkendte museer.

Herudover har Borgerrepræsentationen og KFU vedtaget en række betingelser for ydelse af tilskud; f.eks. Huslejemodellen for ydelse af tilskud i form af brugsaftaler, klausuler for sikring af ordnede løn- og arbejdsvilkår hos tilskudsmodtagere og krav om ligestillingsredegørelser for tilskudsmodtagere.

De tilskud, der er ydet i puljer vedtaget af Borgerrepræsentationen, f.eks. Festivalpuljen, er bundet til bevillingsbetingelserne om at yde tilskud til festivaler i Københavns Kommune. Når et tilskud er besluttet for en periode, skal der meget tungtvejende grunde til at tilbagekalde det tilsagn, der er givet for den pågældende periode. KFU 2026-2029 vil således overtage en række varige og midlertidige bevillinger som er afsat af KFU 2022-2025 og tidligere udvalg.

### Udfordringsbillede

Tilskudsområdet er præget af en stigende ansøgningsmængde, og kulturaktører i Københavns Kommune orienterer sig i stigende grad mod KFU for at få tilskud til deres aktiviteter - også på områder, hvor staten tidligere har støttet, men ikke gør det i lige så høj grad som tidligere. Særligt scenekunstrådet er udfordret af faldende bevillinger og stigende udgifter. Af samme grund bør kulturministerens kommende scenekunstreform være et opmærksomhedspunkt for København, herunder med fokus på at der fortsat er midler nok lokalt, hvor den primære del af scenekunstnerne bor, og hvor området udvikles og produceres.

### **Færre frie midler til disposition til nye formål**

KFU 2022-2025 overtog en ordning, hvor der ikke blev tilskrevet p/l til de afsatte tilskudsmidler. Dette medførte, at KFU 2022-2025 rådede over væsentligt forøgede midler i puljen "Disponible Midler". Med vedtagelsen af Budget 2026, blev det besluttet igen at tilskrive p/l til afsatte tilskud, hvilket aktørerne længe har ønsket. Det betyder imidlertid, at rådighedsbeløbet, der nu er i Disponible Midler, vil falde fra ca. 30 mio. kr. i 2025 til ca. 16 mio. kr. i 2029. Dette medfører, at der skal prioriteres endnu mere mellem de indkomne ansøgninger.

I perioden 2019-2026 er hele KFF's tilskudsområde blevet gennemgået, og der er gjort en stor indsats for at sikre, at ydelse af tilskud i kroner såvel som tilskud i form af brugsret til kommunens bygninger og arealer nu forvaltes efter gældende rammer og regler. En del af de mange brugsaftaler har tidligere været håndteret som udlejninger, med deraf følgende indtægter til betaling af intern leje til KEJD, som nu bortfalder, og derfor skal finansieres af KFU enten gennem budgetbevillinger eller ved afsættelse af tilskud i disponible midler og på folkeoplysningsrammen.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

KFU forvalter tilskudsområdet gennem behandling af ansøgninger indsendt til vedtagne frister. Ansøgningerne i Disponible Midler, Festivalpuljen og Eliteidrætspuljen behandles efter kriterier, som er fastsat og kan ændres af KFU.

Tilskud ydet i rammeaftaler efter skreven lovgivning (musikloven, teaterloven og museumsloven) følger bekendtgørelserne for disse, og udvalget kan indenfor disse rammer foretage politiske prioriteringer.

KFU modtager til hvert udmøntningsmøde indstillinger med beskrivelse af ansøgninger, økonomisk overblik og mulighed for prioriteringer. KFU modtager desuden til alle møder et overblik over tidligere afsatte midler i disponible midler med oplysning om resterende beløb til disposition for de kommende tre år.

### Hovedinteressenter på området

Interessenter på tilskudsområdet er københavnske kultur- og idrætsaktører og institutioner, Kulturministeriet og kunstner- og idrætsorganisationer.

## Forpagtning

I Kultur- og Fritidsforvaltningen drives der ofte caféer i tilknytning til kommunens kulturhuse, biblioteker og idrætsanlæg. Fælles for dem er, at driften varetages af eksterne aktører, da kommunen har pligt til at bortforpagte cafédriften.

Forvaltningen administrerer i dag 20 sådanne forpagtninger, der spiller en væsentlig rolle for livet i husene og de aktiviteter, der tilbydes borgerne.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Cafédrift i kommunale institutioner er reguleret af kommunalfuldmagten, hvilket medfører en række bestemmelser. Den fastslår bl.a., at kommunen er forpligtet til at søge cafédrift bortforpagtet, og at bortforpagtning skal ske til markedspris. I praksis betyder det, at forvaltningen udbyder cafédriften i en institution via et udbud eller en tilbud-sindhentning. For at undgå konkurrenceforvridning skal kontrakterne derudover være tidsbegrænsede (i praksis max otte år). Lykkes det ikke at bortforpagte en cafédrift, kan kommunen selv drifte caféen i en kortere periode.

Forpagtningsområdet er ikke underlagt udbudsreglerne, men følger de udbudsretslige principper, hvilket betyder, at forvaltningen ved udbud eller tilbudsindhentning skal sikre gennemsigtighed, ligebehandling og undgå konkurrenceforvridning.

Kultur- og Fritidsudvalget vedtog i 2017 fire pejlemærker for cafédrift. På baggrund af en temadrøftelse om udfordringer på området besluttede udvalget den 15. maj 2025 at revurdere pejlemærkerne, så de i højere grad tager højde for, hvilket forretningsgrundlag forpagtningen har ift. hvilke krav, der kan stilles:

1. Forretningsgrundlaget som udgangspunkt
2. Caféen som lokalt og socialt samlingspunkt
3. Økologi og varierede måltider efter gældende retningslinjer
4. Social ansvarlighed

I samme ombæring besluttede udvalget at inddele forvaltningens forpagtninger i tre kategorier:

1. Forpagtninger med fuldt forretningsgrundlag
2. Forpagtninger med delvist forretningsgrundlag

3. Forpagtninger uden forretningsgrundlag.

Inddelingen giver forvaltningen mulighed for at arbejde mere differentieret med området, så forpagtningsaftaler i højere grad tilpasses den enkelte institution og aktør.

Forvaltningen har igennem de seneste år haft svært ved at tiltrække og fastholde forpagtere og flere går konkurs. Det påvirker både aktivitetsniveau, økonomi og drift i husene, da forpagterne ofte varetager flere funktioner. Følgende centrale udfordringer præger fagområdet:

- **Økonomiske rammer.** Husenes økonomi består af flere indtægtskilder, herunder forpagtnings- og/eller omsætningsafgift fra forpagtningen. Afgiften fastsættes af de indkomne tilbud ved udbud af en cafédrift iht. kommunalfuldmagten. Det sker ofte, at forvaltningen er nødsaget til at nedsætte afgiften for at undgå konkurs, da forpagteren ikke kan opnå den forventede indtægt. Alene i 2025 har fem forpagtere fået nedsat deres forpagtningsafgift, men forvaltningen oplever fortsat mange konkurser. Siden 2020 er 12 forpagtere gået konkurs eller har opsagt deres kontrakt før udløb, og flere af forvaltningens nuværende forpagtere er i økonomiske vanskeligheder. Det har stor økonomisk betydning for husene, der har svært ved at opfylde de gældende indtægtskrav. Denne afhængighed af forpagtningsindtægter gør den samlede økonomi mindre stabil og forudsigelig.
- **Krav og ambitioner.** Der stilles en række krav til forpagterne, som kan være vanskelige at imødekomme. Kravene omfatter både politiske målsætninger samt lokale krav fra husene, fx om lange åbningstider og værtsfunktioner.
- **Grundlaget for forpagtningen.** Det fysiske grundlag for forvaltningens forpagtere er i mange tilfælde ikke optimale. Flere faciliteter er slidte, køkkenudstyr er forældet, caféerne kan være uhensigtsmæssigt placeret, og besøgstallene er lave - særligt i ydertimerne. Samtidig har forvaltningen ofte behov for, at forpagterne er til stede netop i ydertimerne for at skabe tryghed for de borgere, der benytter husene.
- **Markedet.** Markedet udgør også en del af udfordringsbilledet. Der er fortsat efterslæb efter Covid-19, høje fødevarerpriser, stigende energiomkostninger, skærpet konkurrence og udfordringer med at rekruttere medarbejdere. Stor konkurrence på markedet

stiller også store krav til forpagtneres evne til at drive forretning.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Udvalget har mulighed for at justere politiske ambitioner og krav gennem rammesættende initiativer, jf. Kultur- og Fritidsudvalgets revidering af pejlemærkerne i 2025.

Der er et større politisk handlerum, når forpagtninger ses i sammenhæng med det enkelte hus, da husets samlede driftsmodel har betydning for forpagtningen. Cafédrift i kommunal regi er altid en del af et kulturhus, bibliotek eller idrætsanlæg, og forpagtninger bør derfor vurderes og justeres i sammenhæng med husets samlede drift og funktion.

#### Hovedinteressenter på området

De væsentligste interessenter er borgerne. Forvaltningen har bortforpagtede caféer i idrætshaller, kulturhuse og biblioteker, som benyttes af en bred borgergruppe.

En anden central interessentgruppe er madaktører, som forvaltningen samarbejder med i forbindelse med rekruttering af forpagtere og udvikling af området. Herunder bl.a. Meyers Madhus (rådgiver ift. Madkvalitetsaftalen), FOOD Organisation of Denmark, Hotel- og Restaurant-skolen samt madiværksættere som Kitchen Collective og Madland.

Udvalget har mulighed for at justere politiske ambitioner og krav gennem rammesættende initiativer, jf. Kultur- og Fritidsudvalgets revidering af pejlemærkerne i 2025.

Der er et større politisk handlerum, når forpagtninger ses i sammenhæng med det enkelte hus, da husets samlede driftsmodel har betydning for forpagtningen. Cafédrift i kommunal regi er altid en del af et kulturhus, bibliotek eller idrætsanlæg, og forpagtninger bør derfor vurderes og justeres i sammenhæng med husets samlede drift og funktion.

#### Hovedinteressenter på området

De væsentligste interessenter er borgerne. Forvaltningen har bortforpagtede caféer i idrætshaller, kulturhuse og biblioteker, som benyttes af en bred borgergruppe.

En anden central interessentgruppe er madaktører, som forvaltningen samarbejder med i forbindelse med rekruttering af forpagtere og udvikling af området. Herunder bl.a. Meyers Madhus (rådgiver ift. Madkvalitetsaftalen), FOOD Organisation of Denmark, Hotel- og Restaurant-skolen samt madiværksættere som Kitchen Collective og Madland.

## Tryghedsdagsordenen

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningens arbejde for at opretholde og styrke trygheden på forvaltningens lokationer, institutioner og anlæg er forankret både lokalt i bydelene og ved fysisk tilstedeværelse i byens rum.

KFF er til stede med halvårter på idrætsanlæg, som tidligere har været præget af utryghed, ligesom forvaltningen har livreddere og havneværter ved byens mange bade- og opholdssteder langs havnene. Hertil kommer et mobilt værtskab i form af aftenværterne, som bevæger sig rundt mellem forvaltningens faciliteter alle ugens aftener fra kl. 15-24.

Som en del af den socialfaglige indsats på bibliotekerne er der ansat socialfaglige værter og relationsmedarbejdere. Værterne er ansat af Socialforvaltningen, men er fast til stede på bibliotekerne i dagtimerne og kan sikre trygge rammer for brugere og biblioteksmedarbejdere.

Endeligt har KFF ansvaret for natteværterne, som er til stede i Indre By torsdag, fredag og lørdag aften og nat samt ved sæsonbestemte hotspots. Natteværterne medvirker til tryghedsskabelse ved at nedtrappe konflikter og standse truende eller generende adfærd. Herudover har natteværterne også en koordinerende rolle i nattelivet, herunder særligt med politiet. På foranledning af ressortaftalen overgår tryghedsvagterne til KFF, som løfter lignende opgaver. Tryghedsvagterne vil fra 1. januar 2026 forankres sammen med natteværterne.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

Ordningen med natteværter startede som en forsøgsordning i 2019, men er siden løbende blevet tildelt midler til forlængelse. Siden 2021 har der været tildelt midler ved budgetaftaler, senest ved Budget 2026.

Med budget 2020 blev der genindført halvårter på en række idrætsanlæg (Bellahøj Hallerne, Vanløsehallerne, Sundby Idrætspark, Ryparkens Idrætsanlæg, Hal C og Sundbyøsterhallerne). Disse bevillinger er videreført ved Budget 2024 og 2025.

Med Budget 2023 blev der afsat midler til en socialfaglig indsats på Vesterbro Bibliotek og Kulturhus på tværs af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen og Socialforvaltningen (2-årigt pilotprojekt). Med Budget 2025 blev indsatsen forlænget og udvidet med bibliotekerne på Nørrebro (Nørrebro Bibliotek og Blågårdens Bibliotek) i en 4-årig periode.

#### Udfordringsbillede

En af de oprindelige beslutninger, der har gjort behovet for stærkere tilstedeværelse og tryghedskoordinering nødvendig, var den udstrakte etablering af selvbetjente institutioner og efterfølgende behov for bemanning i form af halvårter, initiativer med indretning, belysning og åbningstider. Med genbemanning og koordinering er der skabt en robust base. Udfordringen herfra drejer sig i højere grad om medarbejdernes rolle og kompetence til at kunne balancere det faglige værtskab med tryghedsskabelse og tværgående samarbejde med øvrige forvaltninger, NGO'er mv.

Det er særligt udsatte voksne (hjemløse, migranter og psykisk sårbare) samt unge, der giver anledning til utryghedsskabende adfærd på institutioner i forvaltningen. Det største tryk er i vinterhalvåret, hvor mange udsatte voksne søger ly for det ustadige vejr og benytter biblioteker og kulturhuse som opholds- og væresteder. I sommerperioden er fokus på de udendørs faciliteter, hvor specielt havnebade og badezoner i de senere år har oplevet en eksplosiv vækst af brugere.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

KFU forelægges årligt status på tryghedssituationen på idrætsanlæg, biblioteker og kulturhuse samt på den socialfaglige indsats på udvalgte biblioteket, ligesom udvalget løbende orienteres om akutte sager på området.

#### Hovedinteressenter på området

Forvaltningens centrale interessenter og partnere er politimyndigheder, SSP og andre forvaltninger, herunder Socialforvaltningen, som KFF har et tæt samarbejde med, for at skabe trygge rammer for borgere såvel som medarbejdere.

#### Relevante nøgletal

I 2024 var der i alt 1.129 indmeldinger om uro og hærværk på forvaltningens ca. 130 idrætsanlæg, svømmeanlæg, kulturhuse og biblioteker. Der var over 13,5 mio. besøgende på KFF's lokationer (ifølge besøgstællere på 89 lokationer).

Figur: Hændelser logget af havenværterne de seneste tre år.

	2023	2024	2025
<b>Antal registreringer</b>	<b>625</b>	<b>1.151</b>	<b>1.361</b>
<b>herunder</b>			
<b>Ulovlig badning</b>	<b>260</b>	<b>285</b>	<b>525</b>
<b>Sejlads, farlig/ulovlig</b>	<b>31</b>	<b>54</b>	<b>55</b>
<b>Tilsynsopgaver</b>	<b>255</b>	<b>551</b>	<b>557</b>

I 2024 var Natteværterne på gaden i 164 nætter og har 864 gange bedt gæster om at tage et større hensyn til omgivelserne. I 1.675 tilfælde har de ydet omsorg eller førstehjælp og øget trygheden i 1.152 situationer. 657 gange har Alarm- og vagtcentralen bedt værterne om assistance og knap 1.000 nye gymnasielever har fået gode råd til at komme trygt og hensynsfuldt gennem natten.

I 2024 havde aftenværterne 7.004 tryghedsskabende rundringer, 828 borgerhenvendelser og 266 alarmopkald.

Havneværterne har de seneste tre år logget nedenstående hændelser.

## Restaurations- og nattelivsområdet

Arbejdet med restaurations- og nattelivsområdet i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen omfatter sekretariatsbetjening af Bevillingsnævnet og Nattelivsudvalget. Forvaltningen har herudover det koordinerende ansvar for kommunens restaurations- og nattelivsplan, som er udviklet og implementeres i samarbejde med Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen.

Bevillingsnævnet træffer afgørelser om alkoholbevillinger, bestyrergodkendelser og nattilladelser.

Nattelivsudvalget er et § 17, stk. 4-udvalg, der rådgiver Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget og Klima-, Miljø- og Teknikudvalget i sager på nattelivsområdet. Herudover har Nattelivsudvalget en række konkrete opgaver på nattelivsområdet. Det omfatter bl.a. at nedsætte lokale indsatsgrupper til håndtering af nattelivsgener, foreslå dokumentations- og undersøgelsesprojekter samt udarbejde og stille forslag til initiativer, der fremmer en positiv udvikling af nattelivet. Endeligt bidrager udvalget konkret til udviklingen og implementeringen af KFU's beslutninger forbundet med charteret for et natteliv uden diskrimination.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

Bevillingsområdet reguleres af restaurationsloven og tilhørende bekendtgørelser. Bevillingsnævnet er en selvstændig forvaltningsmyndighed med repræsentanter fra bl.a. kommunen og politiet samt observatører fra brancheorganisationer og lokaludvalg. Kultur-, fritid- og borgerserviceborgmesteren er forperson for Bevillingsnævnet.

Københavns Nattelivsudvalg består af fire politiske medlemmer – to fra Klima-, Miljø- og Teknikudvalget og to fra Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget – samt 11 fagudpegede medlemmer. Kultur-, fritid- og borgerserviceborgmesteren er forperson for Nattelivsudvalget.

Det er kommunens restaurations- og nattelivsplan, der fastlægger den generelle politiske retning for udviklingen af Københavns restaurations- og natteliv. I august 2025 blev en ny politisk plan vedtaget for perioden 2026-2029, som viderefører Københavns Nattelivsudvalg i 2026-

2029.

#### Udfordringsbillede

På restaurations- og nattelivsområdet er det særligt følgende udfordringer og temaer, der præger drøftelserne:

- **Støj og trivsel.** I visse områder af byen opstår der uoverensstemmelser mellem beboere, restauranter og gæster om et acceptabelt omfang af støj og adfærd. I den forbindelse har der siden 2018 været indført en restriktiv praksis for tildeling af nye nattilladelser i Middelalderbyen (Indre By) og siden 2016 i dele af Indre Nørrebro.
- **Tværgående styring og koordinering.** Flere aktører deler ansvaret for nattelivet, herunder kommunale myndigheder, politi og statslige instanser. Derfor skal forvaltningen løbende sørge for at samarbejde og koordinere mellem interne instanser og eksterne myndigheder.
- **Ændrede nattelivstendenser.** Nye festformer, såsom pop-ups, udendørsarrangementer og uformelle gadefester, udfordrer de eksisterende nationale regler, som primært retter sig mod faste restaurationssteder. Udfordringen er samtidig forvaltningens vedholdende arbejde med at skabe nødvendig balance mellem de mange interesser på området fra brancheorganisationer, beboerforeninger, myndigheder m.fl.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets politiske handlerum på restaurationsområdet er afgrænset af restaurationsloven, hvor Bevillingsnævnet har det formelle ansvar for sagsbehandlingen. Udvalgets handlerum er derfor afgrænset til håndtering af ressourcebehovet til sagsbehandling samt mere generelle politiske og administrative hensyn.

Derudover kan KFU sætte retning gennem kommunens restaurations- og nattelivsplan, som er det centrale strategiske styringsværktøj på nattelivsområdet. Udvalget kan henvise initiativer i planen til finansiering. Næste restaurations- og nattelivsplan for Københavns Kommune skal vedtages i 2029.

Forvaltningen udarbejder årligt en statistik over udviklingen i alkoholbevillinger og nattilladelser i København. Herudover udarbejder Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen og Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen årligt en fælles afrapportering på området, som forelæg-

ges de stående udvalg.

#### Hovedinteressenter på området

På restaurations- og nattelivsområdet er det særligt politimyndigheder, restaurationsbranchen, beboere og lokalmiljø samt andre forvaltninger – herunder særligt Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen, der udgør de primære interessenter.



Foto: Marc Skafte-Vaabengard



Foto: Marc Skafte-Vaabengard

## Folkeoplysning

Folkeoplysningsområdet i København omfatter understøttelse af omkring 1.045 folkeoplysende foreninger og 52 aftenskoler, der modtager økonomiske tilskud og/eller får stillet faciliteter til rådighed.

De folkeoplysende aktiviteter foregår på tværs af hele kommunen og er en grundlæggende del af københavnernes muligheder for et aktivt kultur- og fritidsliv.

### Rammevilkår og politiske bindinger

Området er reguleret af Lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), der er en rammelov, som definerer, at det er kommunens opgave at sikre rammerne for, at børn, unge og voksne kan etablere og tage del i den frie folkeoplysende virksomhed.

I Københavns Kommune er folkeoplysningsloven udmøntet i Retningslinjer for støtte til Folkeoplysning i København.

Der er desuden – i medfør af folkeoplysningsloven – udarbejdet en Folkeoplysningspolitik, der sætter den overordnede retning for folkeoplysningsområdet i København.

### Udfordringsbillede

På folkeoplysningsområdet kredser drøftelserne typisk om følgende:

- Øget pres på idrætsfaciliteter. Københavns Kommune er den kommune på landsplan, der har færrest idrætsfaciliteter per indbygger. Derfor er det en enorm udfordring på området at tænke i kapacitetsudnyttelse. De kommunale idræts- og kulturfaciliteter skal understøtte både den folkeoplysende aktivitet og borgernes selvorganiserede aktiviteter, og det skaber et stort pres på særligt idrætsfaciliteter i København. Udfordringen er særligt tydelig i hverdage fra kl. 16-20.
- Øget fokus på tilsyn. Der er løbende sager om foreninger, hvor der er tvivl om, hvorvidt foreningen lever op til sine folkeoplysende forpligtelser eller har aktiviteter, der er på kant med folkeoplysningsloven. Det fører til tilsyn – og i nogle tilfælde skærpede tilsyn – med de pågældende foreninger. Forvaltningen kan iværksætte tematisyn med alle emner og vinkler på folkeoplysningsområdet. Forvaltningen har senest i

efteråret 2024 igangsat et tematisyn med foreninger med religiøs tilknytning på baggrund af en konkret sag, hvor Intern Revision havde konstateret, at en religiøs forening ikke havde den rette organisatoriske adskillelse fra den moske, hvor foreningen havde sine aktiviteter. Et tematisyn kan have forskelligt indhold afhængigt af tilsynets fokus.

### Udvalgets handlerum og virkemidler

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (KFU) har mulighed for at høre Folkeoplysningsudvalget i sager, ligesom KFU behandler ansøgninger om brugsaftaler til folkeoplysende foreninger og aftenskoler.

Den øvrige beslutningskraft ligger i Folkeoplysningsudvalget, som er et lovpligtigt udvalg, hvis opgaver og kompetence er delegeret direkte fra Borgerrepræsentationen.

Borgerrepræsentationen fastsætter Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København efter indstilling fra Folkeoplysningsudvalget. Folkeoplysningsudvalget skal følge retningslinjerne.

### Hovedinteressenter på området

De væsentligste interessenter på området er de folkeoplysende foreninger, aftenskoler og forbund/paraplyorganisationer. Sekundære interessenter er andre kommuner, særligt i 6-by-samarbejdet, samt Kulturministeriet.

Størstedelen af de folkeoplysende aktiviteter ligger inden for idrætsområdet, og derfor er idrætsforbund og interesseorganisationer også stærke interessenter på området.

Der er desuden nedsat et Aftenskolernes Samråd, som er en politisk sammenslutning af alle aftenskoler i Københavns Kommune. Samrådet varetager aftenskolernes samlede interesser ift. politiske beslutningstagere, administrative myndigheder og andre med indflydelse på vilkårene for de københavnske aftenskoler. Aftenskolernes Samråd modtager et årligt tilskud fra rammen for folkeoplysning.

## Københavns værtskab for megaevents

Københavns Kommune har en Megaeventsstrategi, som er forankret i Økonomiforvaltningen. Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen bidrager imidlertid til at indfri målsætningerne i strategien i samarbejde med Økonomiforvaltningen samt Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen.

For udvalgte megaevents fungerer Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen som eventarrangørens indgang til kommunen i forhold til at koordinere myndighedsopgaver, håndtere politisk betjening, aktivere byen og facilitere samarbejde på tværs.

Den internationale opmærksomhed omkring Danmark som eventdestination og København som værtsby er positiv og opbakningen er høj blandt både befolkningen, politikere, danske myndigheder, Kongehuset, store erhvervsorganisationer, kommuner og i idrætten generelt. Som værtsby er København optaget af, at megaevents afvikles med fokus på ansvarlig eventafvikling, herunder social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed.

Økonomiudvalget har udmøntet Megaeventpuljen til følgende megaevents fra 2024 til og med 2029:

- Copenhagen Sprint (fra 2025 til 2027)
- Copenhagen Gaming Week (fra 2024 til 2027)
- World Road Running Championships i 2026
- VM i landevejscykling 2029
- EM i fodbold for kvinder 2029 (Bud indgivet med Sverige)

### Rammevilkår og politiske bindinger

Megaeventstrategien sætter retningen for Københavns Kommunes arbejde med tiltrækning, planlægning og afvikling af kommende megaevents. De gældende kriterier er:

- Eventet skal have potentialet til at samle og aktivere København og københavnere og skabe en varig værdi for byen.
- Der skal være tale om et internationalt event, som skal afvikles i København på baggrund af målrettet

tiltrækning eller udvikling. Med udvikling forstås også megaevents initieret af Københavns Kommune selv.

- Eventet skal have et højt fagligt, kulturelt, kunstnerisk eller sportsligt niveau, og skal opleves som en stor og ekstraordinær begivenhed.
- Der skal være overensstemmelse mellem byens DNA og eventet.
- Gode perspektiver for at brande København og byens styrkepositioner og fremme bæredygtighed og turisme.

Frem til 2030 er der årligt 15 mio. kr. i Megaeventpuljen, som udmøntes af Økonomiudvalget efter forudgående høring i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget.

Der resterer ca. 56 mio. kr. i alt i Megaeventpuljen (per 1. december 2025). Heraf er 30 mio. kr. forhåndsreserveret i det tilfælde, at København udpeges som værtsby for kampe under EM i fodbold for kvinder i 2029.

Samarbejdet om Megaeventstrategien er organiseret i "Copenhagen megaevents", som sekretariatsbetjenes fra Økonomiforvaltningen. Borgmesterkredsen er blevet præsenteret for event pipeline og har haft mulighed for at bidrage med en tidlig politisk vurdering af en ansøgning op mod kriterierne for Megaeventpuljen. Samarbejdsmodellen for borgmesterinddragelse forud for formel politisk proces kan gentænkes og tilpasses den nye borgmesterkonstellation fra 2026.

### Udfordringsbillede

Tiltrækning og udvikling af store sportsevents og kulturbegivenheder sker i hård international konkurrence, og offentlige tilskud skal oftest bekræftes flere år inden et evt. værtskab finder sted. For de største sportsevents allerede i forbindelse med afgivelse af bud til de internationale rettingshavere. Megaeventpuljen og den bevillingsmæssige agilitet, som puljen tilbyder, er derfor en afgørende faktor for Københavns mulighed for at komme i betragtning til de helt store internationale events.

Den globale konkurrence på eventområdet indebærer, at man også fra Christiansborg skal være klar til at øremærke nye, økonomiske ressourcer til specifikke flag-skibsevents. Dialogen mellem Specialforbund under DIF, Københavns Kommune og Staten har derfor voksende betydning.



Foto: Kim Matthäi Leland



Foto: Lars Moeller

En anden udfordring for arbejdet med strategisk udvikling af megaeventområdet er, at markedet for kultur-events er anderledes fra sportsevents. De største kultur-events er kendetegnet ved, at de er bygget op lokalt og over tid er vokset til internationale begivenheder. Hvis der skal flere internationale kulturevents til København er det derfor oplagt at have et fokus på, at skabe nye events, som f.eks. Triennialen, eller undersøge om der er eksisterende kulturevents der enten alene eller under en fælles paraply kan løftes til et større internationalt niveau.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Udmøntning af Megaeventpuljen besluttet i Økonomiudvalget efter forudgående behandling (høringssvar) i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget.

KFU har således handlerum til at kommentere på eventarrangørernes ansøgningsmateriale og forvaltningens vurdering og indstilling, men kan ikke træffe endelig beslutning. Indstillinger om strategisk udvikling af eventområdet følger samme proces.

#### Hovedinteressenter på området

De primære samarbejdspartnere på megaeventområdet omfatter Sport Event Denmark, Wonderful Copenhagen og staten. Eventarrangører kan både være specialforbund under Danmarks Idrætsforbund (DIF), organisationer og kommercielle virksomheder. Megaevents kan også initieres af Københavns Kommune selv.

Wonderful Copenhagen modtager et årligt driftstilskud af Borgerrepræsentationen, hvor en del kan være øremærket indsatsen for at tiltrække megaevents til København, på vegne af Københavns Kommune.

I relation til aktivering før, under og efter hovedeventet er interessantlandskabet, som udgangspunkt, alle typer aktører, som har potentiale for at styrke og udvikle byens kultur- og idrætsfællesskaber og derigennem understøtte Københavns Idrætsplan.

## Kommunikation og formidling af kulturaktiviteter

Kommunikation og formidling af KFF's kulturaktiviteter sker i tæt samspil med aktiviteter i de forskellige huse, bydele og områder af organisationen. Størstedelen af fagområdet er forankret i KFF Kommunikation.

KFF Kommunikation prioriterer arrangementsmarkedsføring for at styrke den fælles formidling og markedsføring af de mange kultur- og fritidstilbud, så flere københavnere kender til og bruger vores tilbud.

#### Rammevilkår og politiske bindinger

Der er ingen politiske bindinger ift. forvaltningens kommunikationsindsats. Indsatsen er dog afgørende for, at flere københavnere kender og bruger byens kulturhuse, tilbud og aktiviteter. Det kræver systematisk kommunikation og markedsføring, særligt hvis nye målgrupper skal nås. Indsatser er i gang bl.a. gennem arbejdet med fælles program og kampagner med større gennemslagskraft samt styrket sammenhæng mellem kanaler og indhold på tværs.

#### Udfordringsbillede

Udfordringsbillet kan beskrives ved en uhensigtsmæssig firkant: lavt kendskab, omfattende arrangementsprogram med spredt kommunikation, massiv konkurrence og små budgetter.

- Lavt kendskab: Københavnerne kendskab til KFF's huse og aktiviteter er lavt, og adspurgt om kendskab til navngivne kulturhuse, kender kun 26 % af københavnere kulturhusene. 43 % har enten aldrig eller ikke inden for 3 år besøgt et af KFF's kulturhuse. Kendskab er en forudsætning for øget brug og deltagelse – og kendskab opbygges gennem systematisk kommunikation og markedsføring.
- Mange arrangementer: KFF har ca. 15.000 arrangementer årligt, hvoraf mange er enkeltstående, der enten ikke markedsføres eller markedsføres i meget begrænset omfang og ofte kun til dem, der i forvejen kender til huset. I dag markedsføres ca. 10 % af arrangementerne via fælles kampagner. Der er derfor behov for en bedre balance mellem at producere arrangementer/tilbud og kommunikere dem.

- Hård konkurrence: KFF er i heftig konkurrence både om københavnernes tid og opmærksomhed. I en hovedstad med et massivt udbud er der hård konkurrence, når københavnere skal vælge hvordan de vil bruge deres fritid. Samtidig er der hård konkurrence om opmærksomhed, når det kommer til markedsføring og mulighed for at synliggøre KFF's tilbud. Det skyldes et stærkt foranderligt og differentieret medielandskab og en opmærksomhedsøkonomi, der i højere grad end tidligere kræver betalt annoncering for at nå ud til målgrupperne.
- Små budgetter: KFF har meget små budgetter til kommunikation, markedsføring og især til annoncering sammenlignet med andre kulturaktører og festivaler. Det gør det vanskeligt at øge den markedsføring, der er en nødvendig forudsætning for at sikre kendskab og dermed øge brug. Oftest er der ikke afsat budget og ressourcer til kommunikation og markedsføring i projekter og planer.

#### Udvalgets handlerum og virkemidler

Der rapporteres til udvalget om fælles kampagner og kanaler i KFF Datarapport tre gange årligt.



# Bilagsfortegnelse

## Bilag 1

### Overblik over puljer, inkl. disponible midler

Den angivne økonomi afspejler ikke omfanget af midler, der aktuelt er til fordeling, da allerede truffne beslutninger lægger beslag på midlerne ud i årene. Dertil kommer beslutning på Budget 2026 om disponible midler.

Pulje	Styrings-område	Besluttende udvalg	Samlet beløb (årligt, 25-tal)	Ansøgere (årligt)	Hvor ofte kan der søges?
De disponible midler	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	30 mio. kr.	Cirka 90	Tre årlige udmøntninger: 8. januar 23. april 23. oktober
Festivalpuljen	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	18,3 mio. kr.	Cirka 80	Én årlig udmøntning  Puljen udmøntes den 1. april for festivaler og idrætsbegivenheder, der afvikles det efterfølgende år.  I 2024 kunne der søges om både 1-årige og 3-årige tilskud. De 3-årige tilskud skal anvendes i perioden 2025 til 2027.  1-årige tilskud skal anvendes i 2026. I 2025 og kan der kun søges om 1-årige tilskud som afvikles i 2026.  I 2027 åbnes der igen for ansøgninger om 3-årige tilskud for perioden 2028-2030.
Klubhuspuljen	Anlæg	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	6,2 mio. kr.	Cirka 12	I udgangspunktet én gang årligt.
Idrætsanlægspuljerne	Anlæg	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	12,3 mio. kr.	45	I udgangspunktet én gang årligt.

Pulje	Styrings-område	Besluttende udvalg	Samlet beløb (årligt, 25-tal)	Ansøgere (årligt)	Hvor ofte kan der søges?
Sociale partnerskaber	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	5,1 mio. kr.	45	Puljen er blevet udmøntet i efteråret 2024 for perioden 2025-2027. Hvis partnerskaberne har levet op til aftalen og ønsker at fortsætte i ordningen efter 2027, kan de samme foreninger indstilles til fortsættelse i en ny 3-årig periode. Hvis der er foreninger, der træder ud af ordningen, vil der blive gennemført en ny ansøgningsrunde.
Pigepartnerskaber	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	1,1 mio. kr.	15	Puljen er blevet udmøntet i foråret 2024 for perioden medio 2024- medio 2027. Hvis partnerskaberne har levet op til aftalen og ønsker at fortsætte i ordningen efter medio 2027, kan de samme foreninger indstilles til fortsættelse i en ny 1-årig periode. Hvis der er foreninger, der træder ud af ordningen, vil der blive gennemført en ny ansøgningsrunde. Midlerne ophører medio 2028, medmindre de forlænges via en kommende budgetaftale.
Daghøjskoler	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	33,1 mio. kr.	5	Der er ingen frist. Der kan søges om godkendelse som daghøjskole løbende.
Små Storbyteatre	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	31,4 mio. kr. /29,2 mio. kr.	20	Udmøntning hvert 4. år.  Sidste udmøntning for perioden 2025-2028 var 24. februar 2024.  Næste udmøntning i 2028.
KFU's generelle midler til musikaktiviteter, herunder de regionale spillesteder og netværk- og genrespillestederne	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (efter høring i Musikudvalget)	6,6 mio. kr.	Cirka 5-7	De regionale spillesteder og netværks- og genrespillesteder udpeges hvert 4. år efter ansøgning. Denne periode er gældende for årene 2025-2028. Det er endnu uvist, om netværks- og genrespillestedes-ordningen forlænges fra 2029.

Pulje	Styrings- område	Besluttende udvalg	Samlet beløb (årligt, 25-tal)	Ansøgere (årligt)	Hvor ofte kan der søges?
Støtte til talent- og eliteidræt	Service	Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	2,1 mio. kr.	Cirka 21	Én gang årligt.
Udviklingspuljen for børn og unge	Service	Folkeoplysningsudvalget	4,9 mio. kr.	Cirka 80	Puljen kan søges løbende.
Udviklings- og aktivitetspuljen for aftenskoler	Service	Folkeoplysningsudvalget	2,25 mio. kr.	15-20	Puljen kan søges løbende.
Idrætsanlægspuljerne	Service	Folkeoplysningsudvalget	6 mio. kr.	100-150	Fire gange årligt.
Tilskud til lederkurser	Service	Folkeoplysningsudvalget	2,5 mio. kr.	Cirka 40	Puljen kan søges løbende.
Kontingentsupport-ordning	Service	Folkeoplysningsudvalget	2,1 mio. kr.	2300	Puljen kan søges løbende.

## Bilag 2

### Overblik over underliggende udvalg, råd og nævn

I det følgende gives en kort introduktion til de særlige udvalg under Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget (KFU), jf. § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse. Udvalgene har til formål at rådgive KFU.

Herudover er der delegeret beslutningskompetence for enkeltstående, konkrete opgaver til underudvalgene.

Folkeoplysningsudvalget er nedsat efter folkeoplysningsloven og betjenes af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen.

Huslejenævnet og Bevillingsnævnet er organisatorisk placeret under KFU og betjenes ligeledes af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen.

#### Musikudvalget

Københavns Musikudvalgs overordnede opgave er at fremme musiklivet i Københavns Kommune. Musikudvalget holder årligt cirka seks møder, hvor det behandler ansøgninger til honorarstøtteordningen, Musikudvalgets frie midler og støtte til musikerhonorar på pleje- og aktivitetscentre. Ved uddeling af støtte lægger Musikudvalget vægt på aktiviteter, der sikrer og øger den musikalske kvalitet og bredde i København.

Udvalget rådgiver desuden KFU i musikfaglige spørgsmål. Udvalget indgår i dialog med det københavnske musikmiljø ved som minimum at afholde et årligt møde med honorarstøtteansøgerne og et møde med de udpegende organisationer per valgperiode.

Udvalget består af 12 medlemmer, hvoraf fire er politisk udpeget. De øvrige otte medlemmer er musikkyndige og udpeget af en række forskellige musikorganisationer. Alle medlemmer udpeges af Borgerrepræsentationen.

#### Rådet for Visuel Kunst

Rådet for Visuel Kunst i København er kunstfaglig rådgiver for KFU, særligt i forhold til kunstprojekter i byrummet. Rådet har en aktiv og dagsordenssættende rolle og er høringspart og dialogpartner om den visuelle kunst med borgere og kunstnere.

Rådet for Visuel Kunst støtter billedkunstneriske projekter af høj kvalitet og står for kommunens indkøb af kunst til Københavns Kommunes kunstsamling på cirka fire årlige galleri- og udstillingsture. Denne ordning har eksisteret siden 1897. De indkøbte kunstværker anvendes på kommunale institutioner og kontorer.

Rådet holder cirka fire møder om året, hvor det behandler ansøgninger om støtte. Rådet består af otte medlemmer, hvoraf tre er politisk udpeget og fem er kunstnerisk sagskyndige. Alle medlemmer udpeges af Borgerrepræsentationen.

#### Scenekunstudvalget

Københavns Scenekunstudvalg er rådgivende organ for KFU i spørgsmål om scenekunst. Herudover behandler Scenekunstudvalget ansøgninger om støtte til scenekunstneriske projekter og uddeler støtte til scenekunst i Københavns Kommune på baggrund af udvalgets vedtagne prioriteringer og hidtidige praksis.

Udvalget holder som minimum fire møder årligt og består af syv medlemmer, hvoraf tre er politisk udpeget og fire er kunstkyndige. Alle medlemmer udpeges af Borgerrepræsentationen.

#### Folkeoplysningsudvalget

Folkeoplysningsudvalgets overordnede opgave er at sørge for, at foreninger og aftenskoler i København har de bedst mulige betingelser for at skabe aktiviteter og attraktive kursustilbud til de københavnske medlemmer og kursister.

Udvalget mødes seks gange om året. Borgerrepræsentationen har delegeret opgaver til Folkeoplysningsudvalget, som derfor kan træffe afgørelser i sager efter folkeoplysningsloven.

Folkeoplysningsudvalget består af syv borgerrepræsentanter, syv repræsentanter fra det frivillige foreningsliv og syv repræsentanter fra aftenskoleområdet. De syv borgerrepræsentanter udpeges i forbindelse med konstitueringen af en ny Borgerrepræsentation. Repræsentanterne fra forenings- og aftenskoleområdet vælges på et særskilt valgmøde i forbindelse med kommunalvalget.

#### Huslejenævnet

Huslejenævnet er et domstolslignende tvistnævn, som træffer afgørelser i sager, hvor der er uenighed mellem udlejer og lejer. I Københavns Kommune består Husleje-

nævnet af otte huslejenævn, ét ankenævn og ét beboerklagenævn.

Huslejenævnene tager stilling til konflikter om bl.a. lejens størrelse, lejeforhøjelser, pligt til vedligeholdelse, forbrugsregnskaber og fraflytningssager. Ankenævnet behandler afgørelser fra huslejenævnene i København, som ankes af enten lejer eller udlejer. Københavns Kommune er den eneste kommune i landet med et ankenævn. Beboerklagenævnet behandler klager vedrørende almennyttige boliger. I hvert nævn sidder repræsentanter for lejer- og udlejerorganisationer samt en forperson (primært byretsdommere).

Huslejenævnet er uafhængigt af KFU, men er organisatorisk placeret i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen, Center for Myndighed- og Internationalisering.

Huslejenævnet har siden 2019 oplevet en væsentlig stigning i antallet af sager. Stigningen skyldes primært en række væsentlige lovændringer siden 2015, der har medført en væsentlig stigning i antallet af komplekse sager. Dette gælder fx fraflytningssager, som er mere administrativt tunge og juridisk komplekse at behandle.

#### **Bevillingsnævnet**

Bevillingsnævnet er nedsat i henhold til restaurationsloven. Bevillingsnævnet behandler ansøgnings-sager om alkoholbevilling og nattilladelser efter restaurationslovens bestemmelser samt den gældende Restaurations- og Nattelivsplan.

Bevillingsnævnet er en selvstændig forvaltningsmyndighed. Kultur-, fritids- og borgerserviceborgmesteren er født forperson for nævnet. Bevillingsnævnet er organisatorisk placeret i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen, Center for Myndighed og Internationalisering.

I Københavns Kommune består Bevillingsnævnet (foruden borgmesteren), af fem medlemmer fra Borgerrepræsentationen, et sagkyndigt medlem og en repræsentant for Københavns Politi. Der er herudover repræsentanter fra fire observatører: HORESTA, Danmarks Restauranter og Caféter (DRC), 3F samt forperson for lokaludvalgene. Observatørerne har ikke stemmeret. Borgerrepræsentationen vedtager hvert fjerde år en ny Restaurations- og Nattelivsplan, der indeholder de nærmere rammer for udviklingen af restaurations- og nattelivet i Københavns Kommune.

#### **Det Særlige Klageudvalg**

Borgerrepræsentationen nedsatte den 18. januar 2018 et Særligt Klageudvalg, bestående af fem medlemmer af Borgerrepræsentationen, som har til opgave at behandle klager over Bevillingsnævnets afgørelser.

#### **Nattelivsudvalget**

Nattelivsudvalget skal som § 17, stk. 4-udvalg fungere som rådgivende og forberedende udvalg for Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget og Klima-, Teknik- og Miljøudvalget med henblik på at kvalificere beslutningerne på restaurations- og nattelivsområdet.

Ud over en rådgivende rolle har Nattelivsudvalget en række konkrete opgaver på nattelivsområdet, der skal medvirke til at begrænse gener fra nattelivet. Det omfatter f.eks. etablering af lokale indsatsgrupper til håndtering af nattelivsgener, foreslå dokumentations- og undersøgelsesprojekter samt udarbejde og stille forslag til initiativer, der fremmer en positiv udvikling af nattelivet.

Derudover bidrager udvalget til udviklingen og implementeringen af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets beslutninger vedr. Charter for et natteliv uden diskrimination.

Nattelivsudvalget består af i alt 15 medlemmer: tre repræsentanter indstillet af lokaludvalg/beboere. To repræsentanter indstillet af restaurations- og nattelivserhvervet. To repræsentanter indstillet af nattelivsgæster/unge. To repræsentanter indstillet af kulturlivet. En repræsentant indstillet af detailhandlen. En repræsentant indstillet af Københavns Politi. To repræsentanter udpeget af Borgerrepræsentationen med sæde i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget. To repræsentanter udpeget af Borgerrepræsentationen med sæde i Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget.

Af de to medlemmer, der er udpeget fra Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget, er kultur-, fritids- og borgerserviceborgmesteren født forperson for Nattelivsudvalget.

Sammensætning af medlemmer i Nattelivsudvalget er besluttet af Borgerrepræsentationen. I medlemssammensætningen er der lagt vægt på involvering af et bredt spektrum af aktører fra det københavnske restaurations- og natteliv.

Nattelivsudvalget refererer til KFU og sekretariatsbetjenes af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen, Center for Myndighed og Internationalisering. Nattelivsudvalget udarbejder en årlig afrapportering til KFU og TMU om udvalgets arbejde.

#### **Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget som bestyrelse**

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget er bestyrelse for de fonde og legater, der administreres af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen. Ofte besluttet uddelinger af legatportioner af KFU efter indstilling fra forvaltningen samt et af de særlige § 17, stk. 4-udvalg eller en relevant faglig aktør.

#### **Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget som bestyrelse for Københavns statsanerkendte museer**

Efter museumsloven skal et statsanerkendt museum have en særskilt bestyrelse, der er ansvarlig for museets drift. I Københavns Kommune har Borgerrepræsentationen besluttet, at KFU er bestyrelse for forvaltningens kunst- og historiefaglige enhed, Kunst & Historie.

Herudover er der nedsat en særlig bestyrelse for Thorvaldsens Museum, hvor kultur-, fritids- og borgerserviceborgmesteren er født formand. Dertil sidder der også to medlemmer af Borgerrepræsentationen.